

ဘီမုဒ်ဒီးတၢ်အၢၣ်လၢအိၣ်လၢလၢလံာ်စီဆံ့အသီတကတြုၣ်အပူၤ
Kingdom and Covenant in the New Testament
တၢ်မၤလိ (၃) Lesson Three
တၢ်အၢၣ်လၢအိၣ်လၢအသီ The New Covenant

တၢ်ကတိၤလၢညါ - INTRODUCTION

မ့ၢ်န့ၣ်ပာ်သ့ၣ်ပာ်သးဒီးမၤနီၣ်မၤဃါတၢ်ဂ့ၢ်ဘၣ်ထွဲဒီးပုၤလၢအပိာ်ကစၢ်ခရံၣ်အခံတဖၣ်အတၢ်အိၣ်မူလၢအပာ်ဖျါထီၣ်တၢ်လၢအဒိသးလိာ်အသးဒီးအတၢ်လၢအိၣ်ဆီသ့ၣ်တဖၣ်တဘျီတၢ်စ့ၣ်ခါ? လၢက့ၣ်ဒ်အံၤန့ၣ်မ့ၢ်တၢ်မၤသးတခါလၢအလီၤတံၢ်လၢအိၣ်ဆဲးလၢအပာ်ဃုာ်ဒီးတၢ်ကတိၤ “တၢ်အၢၣ်လၢအိၣ်လၢအသီ” “New Covenant” န့ၣ်လၢ. ပတဲက့ၢ်တၢ်လၢကစၢ်ခရံၣ်စံးဝဲ “ခွးတဖျၢၣ်တဘျီအံၤတၢ်အၢၣ်လၢအိၣ်လၢအသီ” “This cup is the new covenant”. အါစုအါဘျီ ပအိၣ်ဒီးသးလၢအပဲာ်ထံနီၤဖးတၢ်အိၣ်ကိၣ်အိၣ်စံးဝဲ “Lord’s Supper” န့ၣ်လၢ. ဟီၣ်ခိၣ်ဒိဘျီလီၤကတိၤတၢ်အိၣ်ဖျိၣ် တဖၣ်ကိးဝဲအံၤဃုာ်ဒီး တၢ်ကတိၤ “တၢ်အၢၣ်လၢအိၣ်လၢအသီ” “New covenant” န့ၣ်လၢ.ဘၣ်ဆၣ်ဒီးန့ၣ်မ့ၢ်သံကွၢ်ပုၤခရံၣ်ဖိတဖၣ်တၢ် အၢၣ်လၢအိၣ်လၢအသီ စံးတၢ်န့ၣ်မ့ၢ်တၢ်မၤန့ၣ်လဲၣ်? နကန့ၣ်ဘၣ်တၢ်စံးဆၢအါမးန့ၣ်လၢ.အတၢ်လၢအိၣ်ဆီလိာ်သးတဖၣ်ကအိၣ်ဝဲအါမးဘၣ်ဆၣ်တၢ်သ့ၣ်တဖၣ်န့ၣ်တမ့ၢ်တၢ်လၢအရ့ဒိၣ်ထဲန့ၣ်ညါဘၣ်.ဘၣ်ဆၣ်လၢတၢ်မၤလိတခါအံၤအပူၤပကထံၣ်ဘၣ်တၢ်အၢၣ်လၢအိၣ်လၢအသီအတၢ်ဆိၣ်ကမိၣ်ဆိကမးတဖၣ်န့ၣ်မ့ၢ်တၢ်လၢအထီၣ်ဟူးထီၣ်တဲာ်ပုၤလၢအကွဲးလံာ်စီဆံ့သ့ၣ်တဖၣ်ဒိၣ်မးန့ၣ်လၢ.တုၤဒၣ်လဲာ်လၢအံၤတၢ်ကတိၤ “တၢ်အၢၣ်လၢအိၣ်လၢအသီ” အိၣ်ထီၣ်ဝဲန့ၣ်လၢ.

အဝဲအံၤမ့ၢ်တၢ်မၤလိ (သၢ) ဘီမုဒ်ဒီးတၢ်အၢၣ်လၢလၢလံာ်စီဆံ့အသီတကတြုၣ်အပူၤန့ၣ်လၢ.ပပာ်လၢဝဲတၢ်မၤလိတခါအံၤအိၣ်တီမ့ၢ်ဝဲ “တၢ်အၢၣ်လၢအိၣ်လၢအသီ” အဃိလၢတၢ်မၤလိတခါအံၤအပူၤပကထံၣ်စးစးပာ်ဖျါထီၣ်ဘၣ်ဃးပုၤလၢအကွဲးလံာ်စီဆံ့အသီတကတြုၣ်အတၢ်သ့ၣ်ညါန့ၣ်ပာ်ဘၣ်ဃးတၢ်ကတိၤလၢအမ့ၢ် “တၢ်အၢၣ်လၢအိၣ်လၢအသီ” လၢအဒုးအိၣ်ထီၣ်တၢ်ဂ့ၢ်အကါဒိၣ်ဒ်သးပကန့ၣ်ပာ်ထူၣ်ယွၤက့ၢ်အဂီၢ်န့ၣ်လၢ.

ပတၢ်မၤလိဝဲအံၤန့ၣ်ကဘၣ်တၢ်နီၤဖးလၢအိၣ် (၂) ပတီၢ်န့ၣ်လၢ. (၁) ပကထံၣ်ဘၣ် “တၢ်အၢၣ်လၢအိၣ်လၢအသီ” ဒုးအိၣ်ထီၣ်တၢ်ဂ့ၢ်အရ့ဒိၣ်လၢကစၢ်ယွၤဘီမုဒ်တၢ်ပတၢ်ဆုၤအပူၤ, (၂) ပကပာ်ဖျါထီၣ်ကစၢ်ယွၤအတၢ်အၢၣ်လၢအိၣ်လၢအသီလၢအရ့ဒိၣ်ဝဲလၢယွၤဒီးအပူၤဂီၢ်မုၢ်အဘၣ်စၢၤန့ၣ်လၢ. အဆိကတၢ်န့ၣ်ပကကွၢ်ကစၢ်ယွၤဘီမုဒ်အတၢ်ပတၢ်ဆုၤအိၣ်ဖျိၣ်တၢ်အၢၣ်လၢအိၣ်လၢအသီ

ဘီမုဒ်တၢ်ပတၢ်ပြးမ့ၢ်တမ့ၢ်တၢ်ပတၢ်ဆုၤ - KINGDOM ADMINISTRATION

လၢ (Hebrew) အကိၣ်န့ၣ်ညါန့ၣ်ကတိၤကိၣ်ထံအိၣ် “တၢ်အၢၣ်လၢအိၣ်လၢအသီ” န့ၣ်လၢ. ပမ့ၢ်ကွၢ်က့ၢ်လၢလံာ်ဝဲမိၤရှုတုၤလၢ ၅၅၀ ရှုလၢကိၤလၢဝါကိၣ် “Septuagint” လံာ် “Hebrew” တၢ်ကတိၤတဖျၢၣ် အံၤတၢ်ကတိၤကိၣ်ထံအိၣ် ဒ် “diatheke”, အတၢ်အိၣ်ဖျါလီၤကိၣ် “တၢ်အၢၣ်လၢအိၣ်လၢအသီ” လၢအအိၣ်လၢလံာ်စီဆံ့အသီတကတြုၣ်အပူၤန့ၣ်လၢ.တၢ်ကတိၤတဖျၢၣ်အံၤအိၣ်ဒီးအိၣ်ပညါလီၤတံၢ်လၢအိၣ်ဆဲးန့ၣ်လၢ.လၢလံာ်စီဆံ့အပူၤန့ၣ်ပထံၣ်ဘၣ်တၢ်အၢၣ်လၢအိၣ်လၢအသီလၢပတၢ်စီဃီအဘၣ်စၢၤ “peers”. ပထံၣ်စ့ၣ်ကိးလၢပုၤခံဖုအဘၣ်စၢၤဒ်အမ့ၢ်စီဃီဒီးအထံဖိကိၣ်ဖိမ့ၢ်တမ့ၢ်စီဃီဒီးစီဃီပအၤတဖၣ်အဘၣ်စၢၤန့ၣ်လၢ.ကစၢ်ယွၤအၢၣ်လၢအိၣ်လၢအသီတၢ်ဒီးထံကိၣ်မ့ၢ်ထံဖိကိၣ်ဖိန့ၣ်လၢ.အဃိလၢတၢ်မၤလိတခါအံၤအပူၤန့ၣ်တၢ်လၢပကကွၢ်ထံဒီးမၤလိတခါမ့ၢ်ဝဲယွၤအၢၣ်လၢအိၣ်လၢအသီတၢ်ဒီးအပူၤဂီၢ်မုၢ်လၢအိၣ်ဆီဒ်တၢ်အတၢ်အၢၣ်လၢအိၣ်လၢအသီဖျိ လၢခရံၣ်ပူၤန့ၣ်လၢ. တၢ်လၢအရ့ဒိၣ်လၢပကဘၣ်န့ၣ်ပာ်ကစၢ်ယွၤအတၢ်အၢၣ်လၢအိၣ်လၢအသီလၢလံာ်စီဆံ့အပူၤန့ၣ်စးထီၣ်အသးဖဲ ၂၀၀၀ ဖျိၣ်န့ၣ်အဆၢကတိၤန့ၣ်လၢ.ဆၢကတိၤဖဲန့ၣ်ပုၤမံၤဟူသ့ၣ်ဖျါလၢအကွဲးလံာ်ကွဲးလံာ်သ့ၣ်တဖၣ်အံၤဒိၣ်ထီၣ်သြိုၣ်လံာ်စီဆံ့ဒီးပုၤမုၢ်ထီၣ်တဖု

အလံာ်ဃံးဃာ်ကိးဝဲလၢ “Suzerain Vassal treaties”. တၢ်ကွဲးနီၣ်ကွဲးဃါတၢ်သ့ၣ်တဖၣ်အံၤမ့ၢ်ဝဲဟီၣ်ခိၣ်ဒိတဘျၢ်အတၢ် ကွဲးနီၣ်ကွဲးဃါလၢလံာ်စီဆ့ၣ်အလီၢ်လံာ်တကၢ်တြၢၣ်အစၢ်အဆၢကတီၢ်န့ၣ်လီၤ. တၢ်အၢၣ်လီၤအီၤလီၤတဖၣ်အံၤအိၣ်ထီၣ်ဝဲဒၣ်လၢပှၤ တူၢ်ဒိၣ်ကီၤ, ဒိၣ်စီၤလိၣ်စီၤပၤတဖၣ်အတၢ်ပတၢ်ဆၢအီၤဖျါအၢၣ်လီၤမၤဃုာ်တၢ်ဒီးပှၤပတီၢ်မုၢ်မ့ၢ်တမ့ၢ်ပှၤလၢအတမ့ၢ်စီၤပၤတဖၣ်အ ဘၢၣ်စၢၤန့ၣ်လီၤ. ပကထံၣ်ဘၣ်အတၢ်လီၤပလီၢ်အသးလၢလံာ်စီဆ့ၣ်တၢ်အၢၣ်လီၤအီၤလီၤဒီးပှၤ “suzerain vassal” ဖိတဖၣ်အ ဘၢၣ်စၢၤန့ၣ်လီၤ. တၢ်အၢၣ်လီၤအီၤလီၤတဖၣ်အံၤအိၣ်ဖျါဝဲရဲၣ်ဖိဒိဖျါယွၤအတၢ်အၢၣ်လီၤလၢလံာ်စီဆ့ၣ်အပူၤအခိပညိမ့ၢ်ဝဲတၢ်တမံၤ လၢအကပၤဆၢတၢ်လၢယွၤဘီမုၢ်ပှၤန့ၣ်လီၤ.

ပကထံၣ်ဘၣ်လၢလံာ်စီဆ့ၣ်အလီၢ်လံာ်တကၢ်တြၢၣ်အပူၤလီၤဆီဒၣ်တၢ်လၢလံာ်မိၤရှုအပူၤတၢ်အၢၣ်လီၤအီၤလီၤလၢအလီၤ ဆီလိာ်အသးအိၣ်ဝဲဒၣ် (၂) မံၤလၢလံာ်စီဆ့ၣ်အပူၤ, (၁) ပကိးလၢ “ တၢ်အၢၣ်လီၤလၢအတဒိၣ်ဆံးအါစၢၤဘၣ်” လၢပှၤခံပုၤ ဘၢၣ်စၢၤလၢအအိၣ်ဒီးတၢ်သ့တၢ်ဘၣ်ပှၤသိးတၢ်စီၤကမီၤပှၤသိးလၢအဒုးအိၣ်ထီၣ်တၢ်အၢၣ်လီၤအီၤလီၤလၢအကဲဘျးလၢပှၤခံပုၤ လၢာ်အဂီၢ်န့ၣ်လီၤ. ပကကွၢ်အဒိလၢစီၤအၢၣ်လီၤဟ့ၣ်ဒီးစီၤအၢၣ်လီၤမုၢ်လှၢ်အတၢ်အၢၣ်လီၤခံကလုာ်တကလုာ်န့ၣ်မ့ၢ်တၢ်အၢၣ်လီၤ အီၤလီၤလၢပှၤလၢညါပှၤမုၢ်ထီၣ်ဖိတဖၣ်ပကိးလၢ “suzerainty-vassal treaty”. ဘၣ်တၢ်သ့ၣ်ညါညါန့ၣ်အီၤဒ်တၢ်ဖိတၢ် ကမီၤတ ခါလၢအတပှၤသိးလိာ်အသးဘၣ်န့ၣ်လီၤ. မ့ၢ်တၢ်တခါလၢအဆူၣ်ဒီးဒိၣ်ဝဲအဃိန့ၣ်လီၤ. မ့ၢ်စ့ၢ်ကိးတၢ်တခါလၢအပံးန့ၣ် တၢ်လီၢ် လံာ်ဒီးမၤန့ၣ်ပှၤလံာ်န့ၣ်လီၤ. ပှၤလၢအဆူၣ်တဖုန့ၣ်မ့ၢ်ပှၤ “suzerain” ဖိလၢအဒိးတၢ်ဘျးတၢ်ဖိၣ်လၢပှၤ “vassal” ဖိ အအိၣ်န့ၣ် လီၤ. အဃိပှၤ “vassal” ဖိတဖၣ်လိာ်ဘၣ်ဝဲတၢ်တီၢ်တြၢၣ်လၢပှၤ “suzerain” ဖိအအိၣ်န့ၣ်လီၤ. တၢ်ဘျးတၢ်ဖိၣ် လၢပှၤ “vassal” ဖိန့ၣ်မ့ၢ်ဒ်သိးပှၤ “suzerain” ဖိတဖၣ်ကဘၣ်ဃုာ်ကွၢ်အသးဒီးကဟုကယာ်အဝဲသ့ၣ်ဝဲလၢအဒုၣ်အဒါတဖၣ် ဟဲထီၣ်ဒုးတၢ်ဒီးအဝဲသ့ၣ်အဃိန့ၣ်လီၤ. အဝဲသ့ၣ်ခံပုၤဒီးကဘၣ်အိၣ်ဒီးတၢ်ရှုလိာ်မုၢ်လိာ်တၢ်ကဟုကယာ်အတၢ်တုၤသိးလၢခံဒိယၢ် ဘးန့ၣ် လီၤ.

-ဒဲနယၢ်အဲလ်လုၢ်

ပသ့ၣ်ညါဒ်စီၤပၤတဖၣ်လၢအကွၢ်ထံဆိကမိၣ်တၢ်လၢပှၤလၢအဆိၣ်တံၢ်မၤန့ၣ်အထံဖိကီၢ်ဖိတဖၣ်အဃိန့ၣ်လီၤ. နီၣ်နီၣ် တခီစီၤလိာ်စီၤပၤတၢ်ပတၢ်ပှၤဒီးပှၤမုၢ်ထီၣ်ဖိတဖၣ်အတၢ်အိၣ်သးဝဲကစၢ်ခရံၣ်အိၣ်မူအဆၢကတီၢ်န့ၣ်လီၤ. တၢ်ခဲလၢာ်ဒီးသန့ၤ ထီၣ်အသးလၢတၢ်အၢၣ်လီၤအီၤလီၤအတၢ်ဆိကမိၣ်ဆိကမးန့ၣ်လီၤ. ပကထံၣ်ဘၣ်တၢ်အၢၣ်လီၤအီၤလီၤအလံာ်ဃံးဃာ်ပှၤလၢပှၤတဖၣ်အတၢ်အၢၣ်လီၤလံာ်ဃံးဃာ်ဒ်အမ့ၢ်စီၤပၤတဖၣ်မ့ၢ်ပှၤလၢပှၤထံအိၣ်ကီၢ်တဖၣ်ဒ်အမ့ၢ် “suzerain” ဒီးရှုကွဲးစးဒုး ကဲထီၣ်ပှၤစၢၤလၢအပျဲၢ်အဘီၣ်န့ၣ်လီၤ. အဝဲသ့ၣ်တဖၣ်ဃုာ်တၢ်ရှုလိာ်မုၢ်လိာ်လၢကပၤဆၢမၤ န့ၣ်ပှၤအဂီၢ်ဒီးပှၤ “suzerain” ဖိတဖၣ်ဃုာ်တၢ်ရှုလိာ်မုၢ်လိာ်ဒ်သိးကမၤဂၢၢ်မၤကျၢၤအတၢ်ပတၢ်ပှၤဒီးအဂီၢ်န့ၣ်လီၤ. အဝဲသ့ၣ်တဖၣ်ညါန့ၣ်တဝဲဒ်အံၤယကဟ့ၣ်န့ၣ် တၢ်ကဟုကယာ်ဒီးယကဟ့ၣ်န့ၣ်တၢ်အိၣ်ကုးအိၣ်ပှၤယကဟ့ၣ်လီၤ. န့ၣ်တၢ်လုၢ်ဒိၣ်ပှၤဒိၣ်ခိဖျါန့ၣ်တၢ်မၤသကိးတၢ်ဒီးယၢ်ခိဖျါန့ၣ်တၢ်ဟ့ၣ် ခိဟ့ၣ်နီၤတၢ်ဒီးတၢ်လုာ်တနီၤဆူယအိၣ်ခိဖျါန့ၣ်ဟ့ၣ်ယၢ်န့ၣ်တၢ်လုာ်တီၤသးဂၤဒီးတမ့ၢ်တၢ်ဟ့ၣ်ခိဟ့ၣ်နီၤလၢတၢ်လုာ်တီၤသးဂၤဆူစီၤပၤ တဖၣ်အအိၣ်န့ၣ်လီၤ. အဝဲအံၤမ့ၢ်တၢ်ဆိကမိၣ်တုၤထီၣ်ထီၣ်ဘးတခါလၢပှၤတစၢ်အတၢ်အိၣ်သးအဃိန့ၣ်လီၤ. ပမ့ၢ်ဆိကမိၣ်စီၤ လိာ်စီၤပၤအတၢ်ပတၢ်ပှၤဒီးတၢ်အၢၣ်လီၤအီၤလီၤ, အသကဲးပဝးတဖၣ်အံၤန့ၣ်ပထံၣ်ဘၣ်လၢလံာ်စီဆ့ၣ်လီၤလံာ်တဘျၢ်ပှၤအါမးလၢ ကဒုးသ့ၣ်ညါပှၤဖျါဖျါဖျါ ဘၣ်ဃးပှၤ “suzerain” ဖိတဖၣ်အတၢ်အၢၣ် လီၤအီၤလီၤန့ၣ်လီၤ.

-မံးစထၢၣ်တြၢၣ်လံာ်ထံၣ်ကွီစၢၣ်န့ၣ်

ပကကွၢ်သကိးကစၢ်ယွၤဘီမုၢ်အတၢ်ပတၢ်ပှၤလၢကျဲသဘီန့ၣ်လီၤ. တၢ်တဘီပကထံၣ်ဘၣ်တၢ်အၢၣ်လီၤအီၤလီၤအခၢၣ် စးလၢအဒုၣ်ဒိၣ်, ခံဘီတဘီမုၢ်ဝဲပကကွၢ်ကစၢ်ယွၤအတၢ်အၢၣ်လီၤအီၤလီၤအဘီမုၢ်ဒီးအတၢ်အၢၣ်လီၤအီၤလီၤလၢလံာ်စီဆ့ၣ်အသိတ ကတြၢၣ်အပူၤဒ်လဲၣ်အစ့ၢ်ထံၣ်ကွီကီၢ်သဲးလၢအဘၣ်ဘျးဘၣ်ဒါလၢကစၢ်ယွၤဘီမုၢ်အဂီၢ်န့ၣ်လီၤ. သဘီတဘီပကကွၢ်သကိးကစၢ်

ယူပာဆွာဝဲအဘိအမုၢ်ခိဖျိမၤတၢ်အၢၣ်လီၤအိၣ်လီၤဒီးအပူၤဂီၢ်မုၢ်တဖၣ်န့ၣ်လီၤ.အဆိကတၢ်ပကကွၢ်သကိးကစၢ်ယူအတၢ်အၢၣ်လီၤအိၣ်လီၤအခၢၣ်စးတဖၣ်တက့ၢ်.

တၢ်အၢၣ်လီၤအိၣ်လီၤခၢၣ်စးတဖၣ် COVENANT REPRESENTATIVES

ဒ်ပသ့ၣ်ညါတ့ၢ်လံၤလၢအပူၤကွံၣ်ပုၤ “suzerain” ဖိလၢပုၤတဖၣ်ပာဆွာဝဲအဘိအမုၢ်ခိဖျိဒုးအိၣ်ထီၣ်တၢ်မၤစ့ၤလီၤစီၤလိၣ်စီၤပတဖၣ်န့ၣ်လီၤ. “vassal” အစီၤပတဖၣ်ဒုးန့ၣ်ဖျါထီၣ်ဝဲအထံအကီၢ်တဖၣ် ပာဆွာဝဲအဘိအမုၢ် ခိဖျိတၢ်ဒီးအးလီၤသးလၢပုၤ “suzerain” ဖိတဖၣ်အစုပူၤန့ၣ်လီၤ.လၢက့ၢ်တဘိဃီအံၤန့ၣ်ကစၢ်ယူပာဆွာအဘိအမုၢ်ခိဖျိဒုးအိၣ်ထီၣ်တၢ်အၢၣ်လီၤဒီးဒုးအိၣ်ထီၣ်ဝဲစ့ၢ်ကိးခိဖျိလၢခၢၣ်စးတဖၣ်န့ၣ်လီၤ.ဃုထာဝဲခၢၣ်စးလၢအအၢၣ်လီၤအိၣ်လီၤတၢ်ဒီးပုၤဂီၢ်မုၢ်န့ၣ်လီၤ.ပကထံၣ်တၢ်လၢပတဲန့ၣ်အဆိကတၢ်ကစၢ်ယူဃုထာဒုးန့ၣ်ပၢ်ဖျါထီၣ်လၢလံာ်စီဆံၣ်အလီၢ်လံာ်တကကြူၤပူၤအစ့ၢ်ဒ်လဲၣ်ဒ်လဲၣ်အစ့ၢ်န့ၣ်လီၤ.ပကကွၢ်စ့ၢ်ကိးတၢ်အၢၣ်လီၤအိၣ်လီၤအသိန့ၣ်လီၤ. ပကစးထီၣ်အဆိကတၢ်လၢလံာ်စီဆံၣ်အလီၢ်လံာ်တကကြူၤန့ၣ်လီၤ.

လံာ်စီဆံၣ်အလီၢ်လံာ်- Old Testament

တမ့ၢ်တၢ်အကီၢ်လၢပကဃုထံၣ်န့ၣ်ကစၢ်ယူဃုထာခၢၣ်စးလၢအတၢ်အၢၣ်လီၤအိၣ်လီၤတၢ်လၢလံာ်စီဆံၣ်အလီၢ်လံာ်တကကြူၤအပူၤန့ၣ်ဘၣ်. ၁ မိၤဂ့ၤ ၁-၃ ဒီး ဝံဟံၤဂ့ၤ ၆:၇ ခံဆၢလၢာ်ပာ်ဖျါထီၣ်ကစၢ်ယူမၤတၢ်အၢၣ်လီၤအိၣ်လီၤအိၣ်ထံးတၢ်ဂီၢ်ဒီးစီၤအၢၣ်န့ၣ်လီၤ. ၁ မိၤဂ့ၤ ၆:၁၈ ဒီး ၁ မိၤဂ့ၤ ၁၅-၁၇ ကစၢ်ယူမၤတၢ်အၢၣ်လီၤဒီးစီၤအၢၣ်ဟ့ၣ်န့ၣ်လီၤ. ၂ မိၤဂ့ၤ ၁၉-၂၄ ဒုးန့ၣ်ပုၤလၢကစၢ်ယူဃုထာစီၤမိၤဂ့ၤဒ်အခၢၣ်စးတကအသိးန့ၣ်လီၤ. ပထံၣ်န့ၣ်စ့ၢ်ကိးလံာ်စီဆံၣ်အဆၢဒ်အမုၢ်ထီၣ်ပတြၢၤဂၤဒီး ၁၃၂ ပာ်ဖျါထီၣ်ဝဲလၢကစၢ်ယူမၤတၢ်အၢၣ်လီၤအိၣ်လီၤဒီးစီၤပၤအံးန့ၣ်လီၤ.

ကစၢ်ယူဂ့ၤဒီးအပူၤဃုထာဖိတဖၣ်လီၤဆီလိာ်အသးဒ်အတၢ်အၢၣ်လီၤတၢ်ဒီးအဝဲသ့ၣ်ဒ်ဝဲစ့ၢ်စ့ၢ်န့ၣ်လီၤ.ဘၣ်ဆၣ်ဒီးအဝဲသ့ၣ်ခဲလၢာ်ကဲထီၣ်ခၢၣ်စးလၢပုၤအါဂၤအဂီၢ်လၢကစၢ်ယူအမဲာ်ညါန့ၣ်လီၤ.ကစၢ်ယူအတၢ်အၢၣ်လီၤအိၣ်လီၤတၢ်ဒီးစီၤအၢၣ်ဒ်ဒီးစီၤနီၤအၢၣ်တၢ်သ့ၣ်ညါဒ်ဒီးအမုၢ် “ဟီၣ်ခိၣ်ဒိဘ့ၣ်အတၢ်အၢၣ်လီၤ” ခိဖျိလၢစီၤအၢၣ်ဒ်ဒီးစီၤနီၤအၢၣ်ကဲထီၣ်ခၢၣ်စးလၢပုၤဟီၣ်ခိၣ်ဖိခဲလၢအဂီၢ်ဒ်ကစၢ်ယူအပူၤဃုထာဖိလၢကဲထီၣ်ခၢၣ်စးလၢပုၤအတၢ်အၢၣ်လီၤအိၣ်လီၤအိၣ်န့ၣ်လီၤ. ကစၢ်ယူအတၢ်မၤတၢ်အၢၣ်လီၤဒီးစီၤအၢၣ်ဟ့ၣ်, စီၤမိၤဂ့ၤ ဒီး စီၤအံးဘၣ်တၢ်ပာ်အိၣ်ဒ်အမုၢ် “ ထံကီၢ်အတၢ်အၢၣ်လီၤ အိၣ်လီၤ ” န့ၣ်လီၤ. လၢတၢ်အၢၣ်လီၤအိၣ်လီၤဝဲအံၤအပူၤပုၤသ့ၣ်တဖၣ်အံၤကဲထီၣ်ခၢၣ်စးလၢပုၤအံၤစရုးအထံအကီၢ်ဒိတကီၢ်အဂီၢ်ဒီးလၢခံပုၤလၢအတမ့ၢ်ပုၤအံၤစရုးဖိတဖၣ်ဘၣ်တၢ်ဒုးန့ၣ်အိၣ်လၢယူအတၢ်အၢၣ်လီၤအိၣ်လီၤတၢ်အပူၤဂီၢ်မုၢ်အကျါန့ၣ်လီၤ.ပကပာ်ခၢၣ်စးလၢအကစၢ်ယူဃုထာအိၣ်ဒ်ဒီးအတၢ်အၢၣ်လီၤအိၣ်လီၤတၢ်ကလၢထီၣ်ပုၤထီၣ်အဂီၢ်လၢပသးပူၤ,ခဲအံၤပကကွၢ်သကိးကစၢ်ယူအတၢ်ဆီလီၤပာ်လီၤအတၢ်အၢၣ် လီၤအိၣ်လီၤ တၢ်အပူၤဂီၢ်မုၢ်အကျါန့ၣ်တက့ၢ်.

တၢ်အၢၣ်လီၤအိၣ်လီၤအသိ -New Covenant

ကစၢ်ခရံၣ်မ့ၢ်ခၢၣ်စးတကလၢကစၢ်ယူအတၢ်အၢၣ်လီၤအိၣ်လီၤအသိအဂီၢ်န့ၣ်လီၤ.ကစၢ်ယူဃုထာအိၣ်လီၤလီၤဆီဆီလၢတၢ်အိၣ်ဖျိၣ်အခၢၣ်စး, ပုၤယူအဖိခဲလၢာ်ဒီးပုၤအံၤတဃုဖိခဲလၢာ်အဂီၢ်န့ၣ်လီၤ. ဒ်လံာ်ဇၢၤတြီၤ ၉:၁၅ စံးဝဲအသိး-
ဒီးလၢတၢ်အံၤအဃီအဝဲဒ်ကဲတၢ်အၢၣ်လီၤအိၣ်လီၤအသိလၢပုၤခံဒိအဘၣ်စၢၤတၢ်ဒ်ဒီးအသိဒီးပုၤက့ၢ်တၢ်ကမုၢ်လၢအဘၣ်ဃးဒီးတၢ်အၢၣ်လီၤအိၣ်လီၤအိၣ်ထံးသတးဒီးပုၤလၢအဘၣ်တၢ်ကိးတဖၣ်န့ၣ်ကန့ၢ်ဘၣ်တၢ်ဟ့ၣ်သါအထူအယိာ်အတၢ်စံးပာ်လီၤ.
(လံာ်ဇၢၤတြီၤ ၉:၁၅)

တၢ်သိၣ်လိသိလိတမံၤဃီဖဲဖျါထီၣ်ဝဲဒ်ဖဲ လံာ်ရီၤမ့ၢ် ၈:၃၄ ဒီး ၁ တံၢ်မသး ၂:၅-၆ အပူၤစ့ၢ်ကိးန့ၣ်လီၤ. တၢ်မ့ၢ်တၢ်တီနီၢ်နီၢ်လၢအဘၣ်ဃးဒီးကစၢ်ခရံၣ်ဒ်အမုၢ်ကစၢ်ယူအခၢၣ်စးလၢအဃုထာထီၣ်ဝဲလၢတၢ်ကမၤလၢပုၤအတၢ်အၢၣ်လီၤအိၣ်လီၤ

တၢ်လၢတၢ်အိၣ်ဖျိၣ်တဖၣ်အခၢၣ်စးဒုးန့ၣ်ပၢၣ်ပုၤလၢတၢ်န့ၣ်ပၢၣ်ထူၣ်ပုၤလၢတၢ်လံာ်စီဆံၣ်အသီအပူၤန့ၣ်လီၤ.ဒ်ပုၤလၢအကျိၣ်ထံ
 လံာ်စီဆံၣ်အါၤတဲာ်အသိးယွၤစ့ၣ်ပီၤညါလၢလံာ်စီဆံၣ်အသီအပူၤန့ၣ်မ့ၢ် “ကစၢ်ခရံၣ်အနီၣ်ကစၢ်” ဒၣ်ဝဲန့ၣ်လီၤ.လၢက့ၢ်အကတၢ်န့ၣ်
 ပစံးသ့ၤလၢတၢ်န့ၣ်ပၢၣ်ပုၤလၢတၢ်ပီၤညါလၢလံာ်စီဆံၣ်အသီတက့ၢ်အပူၤခဲလၢာ်န့ၣ်ဘၣ်ထွဲဒီးကစၢ်ခရံၣ်အနီၣ်ကစၢ်ဒီးအတၢ်မၤတဖၣ်
 န့ၣ်လီၤ.ဘၣ်ဆၣ်ဒီးဘၣ်မနုၤအသိးလၢအမ့ၢ်ဝဲတီဝဲလဲၣ်? ဘၣ်မနုၤအသိးလၢလံာ်စီဆံၣ်အသီသိၣ်လိပုၤလၢပဘၣ်န့ၣ်ကစၢ်ယုၣ်ဂ္ၤ
 ခရံၣ်ဒ်သိးပကတုၤလၢတၢ်အုၣ်က့ၤခိၣ်က့ၤအဂီၢ်န့ၣ်လဲၣ်? ဘၣ်မနုၤအသိးလၢပဘၣ်ဃုထုကဖၣ်ဒီးပၢ်ဖျါထီၣ်ပတၢ်သ့ၣ်အိၣ်သး
 အိၣ်တၢ်လၢကစၢ်ယုၣ်ဂ္ၤခရံၣ်အမံၤန့ၣ်လဲၣ်? ဘၣ်မနုၤအသိးလၢတၢ်အိၣ်ဖျိၣ်ဘၣ်တၢ်ကိးအီၤလၢ “ကစၢ်ခရံၣ်အနီၣ်ခိၣ်” န့ၣ်လဲၣ်?
 တၢ်အစၢမ့ၢ်တၢ်လၢအပျါရဲန့ၣ်လီၤ.ကစၢ်ယုၣ်ဂ္ၤခရံၣ်အိၣ်လၢတၢ်ခၢၣ်သးဒီးကစၢ်ယွၤရဲၣ်က့ၢ်လီၤဝဲတၢ်အၢၣ်လီၤအီၤလီၤအသီ
 လၢလံာ်စီဆံၣ်အသီတက့ၢ်အပူၤခိၣ်ဖျါကစၢ်ယုၣ်ဂ္ၤခရံၣ်ဒ်ခၢၣ်စးတက့ၢ်အသိးန့ၣ်လီၤ.ပမ့ၢ်ကွၢ်ကပာ်ကွၢ်ကစၢ်ခရံၣ်ဒ်သိးပကန့ၢ်
 ပၢၣ်ပုၤလၢတၢ်ပီၤညါလၢလံာ်စီဆံၣ်အသီအပူၤန့ၣ်ပမၤတၢ်မၤကွၢ်ယွၤစ့ၣ်ပီၤညါအဂ္ၢ်အသိးလၢအဂ္ၢ်ဒိၣ်တခါန့ၣ်လီၤ.

ပထံၣ်ဘၣ်လၢကစၢ်ယွၤသ့ၣ်ထီၣ်အဘိအမုၢ်ခိၣ်ဖျါခၢၣ်စးလၢအကမၤပုၤအတၢ်အၢၣ်လီၤအီၤလီၤအဂီၢ်ဒီးလီၤလီၤဆီဆီန့ၣ်ခိၣ်
 ဖျါလၢကစၢ်ခရံၣ်လၢတၢ်အၢၣ်လီၤအီၤလီၤအသီအပူၤပကကွၢ်က့ၤတၢ်ခံမံၤတမံၤလၢအဘၣ်ထွဲဒီးကစၢ်ယွၤအတၢ်သ့ၣ်ထီၣ်အဘိ
 အမုၢ် တၢ်ပၢတၢ်ဆၢအကျိၣ်အကျဲလၢအကြးဝဲဘၣ်ဝဲဒ်တၢ်အၢၣ်လီၤအီၤလီၤလၢလံာ်စီဆံၣ်အပူၤအိၣ်ထီၣ်ဝဲလၢတၢ်ဆၢကတီၢ်
 လၢအလီၤဆီလိာ်အသးလၢလံာ်စီဆံၣ်အတၢ်စံၣ်စါတဲာ်စါအပူၤန့ၣ်လီၤ.

တၢ်သိၣ်တၢ်သီလၢအကြးဝဲဘၣ်ဝဲ – Appropriate Policies

ထံကီၢ်လၢပုၤလၢအအိၣ်ဘူးဒီးမုၢ်ထီၣ်စူစၢၤရူးထံကီၢ်တဖၣ်မၤတၢ်အၢၣ်လီၤအီၤလီၤတၢ်လိာ်အသးန့ၣ်လီၤ.ဒ်အဝဲသ့ၣ်
 မၤတၢ်အၢၣ်လီၤအီၤလီၤအသိးအဝဲသ့ၣ်အိၣ်ဒီးတၢ်အိၣ်မူပတီၢ်လၢအလီၤဂၢ်လိာ်သးဘၣ်ဆၣ်ဒီးအဝဲသ့ၣ်လီၤဆီလိာ်အသးလၢ
 က့ၢ်အါမံၤန့ၣ်လီၤ.မ့ၢ်လၢအဝဲသ့ၣ်အထံအကီၢ်ဒၣ်ဝဲလၢအမၤတၢ်အၢၣ်လီၤအီၤလီၤလိာ်အသး(ကီၢ်ခံဘၣ်သၢဘၣ်မၤလံာ်တၢ်အၢၣ်
 လီၤအီၤလီၤ)အိၣ်ဒီးတၢ်လၢအဝဲသ့ၣ်ဘၣ်အိၣ်မူထွဲဒ်သိးဒီးအဝဲသ့ၣ်တဖၣ်အတၢ်ရုလိာ်သးကဘၣ်ဘျိးဘၣ်ဒါအဂီၢ်န့ၣ်လီၤ.လၢက့ၢ်
 တမံၤဃီအပူၤန့ၣ်ကစၢ်ယွၤအတၢ်အၢၣ်လီၤတဖၣ်လီၤဂၢ်လိာ်အသးဘၣ်ဆၣ်ဒီးတၢ်အၢၣ်လီၤအီၤလီၤတဖၣ်အိၣ်ဒီးအတၢ်ပၢတၢ်
 ဆၢဒၣ်ဝဲဒ်လံာ်စီဆံၣ်အတၢ်မၤနီၣ်မၤဃါဒုးန့ၣ်ပုၤအသိးန့ၣ်လီၤ.

ဒ်သိးပကထံၣ်န့ၢ်ကစၢ်ယွၤအတၢ်အၢၣ်လီၤအီၤလီၤအတၢ်သိၣ်တၢ်သီတၢ်ပၢတၢ်ဆၢလၢအလီၤဆီလိာ်အသးဒ်တၢ်
 အၢၣ်လီၤအီၤလီၤတဖၣ်အကတီၢ်ဒၣ်ဝဲလၢလံာ်စီဆံၣ်အပူၤ,တၢ်အၢၣ်လီၤအီၤလီၤတဖၣ်လၢလံာ်စီဆံၣ်အလီၤလံာ်အပူၤဒီးဝံၤအလီၤခံပ
 ကကွၢ်ကဒီးတၢ်အၢၣ်လီၤအီၤလီၤအသိးလၢလံာ်စီဆံၣ်အသီအပူၤန့ၣ်လီၤ. အဆဲကတၢ်ပကကွၢ်တၢ်အၢၣ်လီၤအီၤလီၤလၢလံာ်စီဆံၣ်
 အလီၤလံာ်အပူၤအတၢ်သိၣ်တၢ်သီအကျိၣ်အကျဲန့ၣ်တက့ၢ်.

လံာ်စီဆံၣ်အလီၤလံာ်- Old Testament

ဖဲပဖးကစၢ်ယွၤအတၢ်အၢၣ်လီၤအီၤလီၤလၢလံာ်စီဆံၣ်အလီၤလံာ်တက့ၢ်အပူၤပာ်ဖျါန့ၢ်ပုၤလၢတၢ်ပၢတၢ်ဆၢတၢ်သိၣ်
 တၢ် သီအကျိၣ်အကျဲလၢအဘၣ်ထွဲဒီးကစၢ်ယွၤအဘိအမုၢ်လၢအကတီၢ်ဒၣ်ဝဲန့ၣ်လီၤ.

ကစၢ်ယွၤအတၢ်အၢၣ်လီၤအီၤလီၤတၢ်ဒီးစါအၢၣ်ဘၣ်တၢ်ကိးအီၤလၢ “တၢ်အၢၣ်လီၤအီၤလီၤအခိၣ်ထံးခိၣ်ဘိ” သ့ဝဲ
 န့ၣ်လီၤ.အဝဲပာ်ဖျါထီၣ်ဝဲတၢ်တီၢ်လၢကစၢ်ယွၤအဘိအမုၢ်အဂီၢ်ဒီးပုၤဟီၣ်ခိၣ်ဖိအမူအဒါလၢယွၤအဘိအမုၢ်အပူၤတချူးဒီးလၢတၢ်
 ဒဲးဘးဟဲန့ၢ်ဆူဟီၣ်ခိၣ်ဒီးဘၣ်ဒီးဖဲလၢတၢ်ဒဲးဘးဟဲန့ၢ်ဝံၤအလီၤခံဒၣ်လဲၣ်န့ၣ်လီၤ.

ဖဲထံလုာ်ဘာတၢ်ဝံအလီၤခံန့ၣ်ကစၢ်ယွၤမၤတၢ်အၢၣ်လီၤအိၣ်လီၤအသိၣ်ဒီးစီၤနီၣ်အၢၣ်အမ့ၢ် “တၢ်အၢၣ်လီၤအိၣ်လီၤအဂၢၢ်အကျၢၣ်” န့ၣ်လီၤ. တၢ်အၢၣ်လီၤအိၣ်လီၤတဖၣ်အံၤပာ်ဖျါထီၣ် “န့ၣ်အၢၣ်တၢ်ဂၢၢ်တၢ်ကျၢၣ်” ဒ်ကစၢ်ယွၤအဘီၢ်အမ့ၢ်အိၣ်ဝဲအသိးန့ၣ်လီၤ.

ကစၢ်ယွၤအတၢ်အၢၣ်လီၤအိၣ်လီၤတၢ်ဒီးစီၤမိၤဂ့ၣ်ညီၣ်န့ၣ်ဘၣ်တၢ်ကိးအိၣ်လီၤ “တၢ်သိၣ်တၢ်သိၣ်အတၢ်အၢၣ်လီၤအိၣ်လီၤ” မ့ၢ်လၢအဒုးဘၣ်ထွဲဝဲဒီးကစၢ်ယွၤအတၢ်သိၣ်တၢ်သိၣ်အမၤဃုၤဖိးဒီးဒုးကဲထီၣ်ပှၤအံၣ်စရူလးဖိအဇုၣ်တဖၣ်ဆူထံကီၢ်တဘျီန့ၣ်လီၤ. ဒီဖျါလၢတၢ်အၢၣ်လီၤအိၣ်လီၤဝဲအံၤအဃိကစၢ်ယွၤဆုၤဝဲဒၣ်ပှၤအံၣ်စရူလးဖိတဖၣ်ဆူကီၢ်တၢ်စံးပာ်အပူၤန့ၣ်လီၤ.

ဒီးလၢခံကတၢ်န့ၣ်ပကထံၣ်န့ၣ်စီၤပၤအဝံးအတၢ်အၢၣ်လီၤအိၣ်လီၤတၢ်ဒ်အမ့ၢ် “စီၤလိၣ်စီၤပၤအတၢ်အၢၣ်လီၤအိၣ်လီၤ” န့ၣ်လီၤ. တၢ်အၢၣ်လီၤအိၣ်လီၤဝဲအံၤသ့ၣ်ထီၣ်အသးဒ်ဘီၣ်မ့ၢ်တဘျီမ့ၢ်အသိးဒီးပာ်ဖျါထီၣ်စ့ၢ်ကိးစီၤပၤအဝံးအစၢၤအသ့ၣ်တဖၣ်လၢအပၤဆုၤပှၤအံၣ်စရူလးဖိတဖၣ်လၢအဘီၢ်အမ့ၢ်အပူၤန့ၣ်လီၤ.

ဖဲလၢပာ်သ့ၣ်ပာ်သးလၢတၢ်သိၣ်တၢ်သိၣ်တၢ်ကျၢၣ်လၢအကြၢးဝဲဘၣ်ဝဲဘၣ်တၢ်ဆိၣ်လီၤအိၣ်လီၤလၢတၢ်အၢၣ်လီၤအိၣ်လီၤလၢလံာ်စီၤဆံၣ်အလီၤအပူၤန့ၣ်တကြၢးလၢပကမၤကမၢ်ဒ်သိးပကဃုထံၣ်န့ၣ်လံာ်စီၤဆံၣ်အသိၣ်အဘီၢ်မ့ၢ်အတၢ်သိၣ်တၢ်သိၣ်လၢကြၢးဝဲဘၣ်ဝဲဒီးတၢ်အၢၣ်လီၤအိၣ်လီၤအသိၣ်အကတီၢ်န့ၣ်ဘၣ်.

တၢ်အၢၣ်လီၤအိၣ်လီၤအသိ - New Covenant

တၢ်အၢၣ်လီၤအိၣ်လီၤအသိဖဲလၢခံကတၢ်လၢလံာ်စီၤဆံၣ်အတၢ်မၤနီၣ်မၤဃါအပူၤဖဲလၢကစၢ်ယွၤမၤတၢ်အၢၣ်လီၤအိၣ်လီၤဒီးစီၤအၢၣ်, စီၤနီၣ်အၢၣ်, စီၤအၢၣ်တြၢဟ့ၣ်, စီၤမိၤဂ့ၣ် ဒီးစီၤပၤအဝံးအလီၤခံန့ၣ်လီၤ. လၢတၢ်အံၤအဃိန့ၣ်တၢ်အၢၣ်လီၤအိၣ်လီၤအသိဘၣ်တၢ်ပာ်အိၣ်ဒ်အမ့ၢ် “တၢ်အၢၣ်လီၤအိၣ်လီၤလၢအလၢထီၣ်ပှၤထီၣ်” ဝဲန့ၣ်လီၤ. အဝဲသ့ၣ်ထီၣ်က့ၤတၢ်သိၣ်တၢ်သိၣ်ပၤတၢ်ဆုၤလၢအပူၤကွံာ်လၢအတဘၣ်ဘျီဘၣ်ဒါလီၤတူၣ်လီၤကၢ်တဖၣ်ဒီးမၤတံးမ့ၢ်တမ့ၢ်မၤလၢပှၤက့ၤကစၢ်ယွၤအတၢ်တီၢ်လၢအဘီၢ်မ့ၢ်အဂီၢ်ဒီဖျါကစၢ်ခရံၣ်န့ၣ်လီၤ.

တၢ်အၢၣ်လီၤအိၣ်လီၤအသိဘၣ်တၢ်ယၤထီၣ်အိၣ်အဆိကတၢ်တဘျီလၢဝံးယံးရမံယၤ ၃၁:၃၀ အပူၤဒ်လၢအံၤအသိးလီၤ.

ကွၢ်ကွၢ် ယွၤစံးဝဲဒၣ်မ့ၢ်န့ၣ်တဖၣ်ဟဲဝဲလၢယကအၢၣ်လီၤအိၣ်လီၤတၢ်အသိဒီးအံၣ်စရူလးအပူၤဟံၣ်ဖိဒီးယူၤအပူၤဟံၣ်ဖိလီၤ. (ဝံးယံးရမံယၤ ၃၁:၃၀)

ပမ့ၢ်က့ၤကွၢ်ကွၢ်လံာ်စီၤဆံၣ်တဆၢအံၤအတက့ၢ်န့ၣ်တၢ်ကတီၢ်လၢအမ့ၢ် “မ့ၢ်န့ၣ်တဖၣ်ဟဲဝဲ” ပာ်ဖျါထီၣ်တၢ်ဆၢကတီၢ်ဖဲလၢပှၤအံၣ်စရူလးအိၣ်လၢတၢ်ကဲကုၢ်ဝံးအလီၤခံန့ၣ်လီၤ. ဒ်ပထံၣ်ဘၣ်တၢ်တ့ၢ်လံာ်လၢတၢ်မၤလိလၢအမဲာ်ညါတခါအသိးန့ၣ်ပှၤခရံၣ်ဖိအတၢ်ကစီၣ်အမ့ၢ်မ့ၢ်တမ့ၢ် “တၢ်သးခုကစီၣ်” မ့ၢ်တၢ်လၢအပာ်ဖျါထီၣ်ကစၢ်ယွၤအဘီၢ်အမ့ၢ်လၢအလၢထီၣ်ပှၤထီၣ်ဒီးမ့ၢ်စ့ၢ်ကိးတၢ်မၤန့ၣ်လၢဟီၣ်ခိၣ်ဒီဘၣ်ညါဖဲလၢပှၤအံၣ်စရူလးဖိအတၢ်မၤကဲကုၢ်အစီၤအဆၢကတီၢ်န့ၣ်လီၤ. လၢတၢ်န့ၣ်အဃိဖဲလၢလံာ်စီၤဆံၣ်ပာ်ဖျါထီၣ်န့ၣ်ပှၤတၢ်အၢၣ်လီၤအိၣ်လီၤအသိအံၤန့ၣ်ပထံၣ်ဘၣ်လၢအတၢ်အၢၣ်လီၤအိၣ်လီၤဝဲအံၤဘၣ်ထွဲဒီးကစၢ်ယွၤအဘီၢ်အမ့ၢ်လၢအလၢထီၣ်ပှၤထီၣ်ဝဲန့ၣ်လီၤ.

လၢတၢ်အံၤအဃိန့ၣ်ဖဲဝံးယံးရမံယၤ ၃၁:၃၃-၃၄ အပူၤန့ၣ်ကစၢ်ယွၤလီၣ်ဖျါထီၣ်တၢ်အၢၣ်လီၤအိၣ်လီၤအသိအကျိၤအကျဲတၢ်သိၣ်တၢ်သိၣ်ပၤတၢ်ဆုၤလၢအကြၢးဝဲဘၣ်ဝဲဒီးဘီၣ်မ့ၢ်လၢကစၢ်ယွၤဂျုးခရံၣ်အပူၤန့ၣ်လီၤ. ဖဲအံၤန့ၣ်ပထံၣ်ဘၣ်လၢကစၢ်ယွၤစံးဝဲဒၣ်-မ့ၢ်အံၤမ့ၢ်တၢ်အၢၣ်လီၤအိၣ်လီၤလၢယကအၢၣ်လီၤအိၣ်လီၤအံၣ်စရူလးအပူၤဟံၣ်ဖိလၢယကပာ်တၢ်သိၣ်တၢ်သိၣ်လၢအသးကံၢ်ပူၤဒီးယကကွဲးအိၣ်လၢအသးအလီၤဒီးယကကဲထီၣ်အကစၢ်ဒီးအဝဲသ့ၣ်တဖၣ်န့ၣ်ကကဲထီၣ်ယခုယပူၤလီၤ. ဒီးတသိၣ်လိ

လၢဘၣ်တၢ်ပၤလၢအပၤတၢ်တၢ်အဒိပုၤဝဲဒီးစံးသ့ၣ်ညါယွၤတၢ်ကွၢ်န့ၣ်ဘၣ်.အစ့ၣ်ဒ်အံၤပၤကသ့ၣ်ညါယၤခဲလၢၣ်လၢအဆံးပၤဂံၢ်
လၢအဒိပုၤစံးဝဲဒၣ်.အစ့ၣ်ဒ်အံၤ,ယကပျၢ်အတၢ်ကမၢ်ဒီးတသ့ၣ်နီၣ်ထီၣ်က့ၤလၢဘၣ်အတၢ်ဒီးဘးန့ၣ်ဘၣ်.
(ဝံယံးရမံယၤ ၃၁:၃၃-၃၄).

တၢ်လၢပကြၢ်မးနီၣ်မးဃါဒီးလၢလံာ်စီဆံၣ်တဆၢအံၤအပူၤန့ၣ်မ့ၢ်ဝဲတၢ်အၢၣ်လီၤဒီးလီၤအသိကဟဲစိၣ်ကစၢ်ယွၤအဘိ
အမုၢ်လၢခံကတၢ်ဖဲလၢ “ကစၢ်ယွၤအပူၤဂီၢ်မုၢ်အတၢ်အာတၢ်သီအတၢ်ကမၢ်ဒီးတသ့ၣ်နီၣ်ထီၣ်က့ၤဝဲလၢဘၣ်န့ၣ်လီၤ.”ဖဲဆၢ
ကတၢ်လၢခံကတၢ်ဝဲဒၣ်အံၤအပူၤန့ၣ်ကစၢ်ယွၤဟ့ၣ်လီၤတၢ်ဆိၣ်ဂ့ၤလီၤထူလီၤယိၣ်လၢအပူၤဂီၢ်မုၢ်အတၢ်အာတၢ်သီအတၢ်ကမၢ်
အသိဒီးတသ့ၣ်နီၣ်ထီၣ်က့ၤဝဲလၢဘၣ်န့ၣ်လီၤ.”ကစၢ်ယွၤဟ့ၣ်လီၤတၢ်ဆိၣ်ဂ့ၤလီၤထူလီၤယိၣ်လၢအပူၤဂီၢ်မုၢ်အစီၣ်, “ဒီးအဝဲက
ဟံတၢ်သိၣ်တၢ်သီလၢအဝဲသ့ၣ်အသးကံၢ်ပူၤဒီးကွဲးဒီးလၢအသးလီၤန့ၣ်လီၤ.”နီၣ်နီၣ်တခါန့ၣ်ကစၢ်ယွၤအၢၣ်လီၤလၢအကမၤ
လၢပွဲၤထီၣ်တၢ်အံၤဆူပူၤကိးကဲဒီးလၢတၢ်အၢၣ်လီၤဒီးလီၤအသိအပူၤန့ၣ်လီၤ.ဒ်အဝဲစံးဝဲအသိ, “အဝဲသ့ၣ်ခဲလၢၣ်ကသ့ၣ်ညါယၤ
, စးထီၣ်လၢအဆံးကတၢ်တုၤလၢအဒိပုၤကတၢ်န့ၣ်လီၤ.”

လံာ်စီဆံၣ်အဆၢတဖၣ်ဒ်အမုၢ် ၅ မိၤစ့ ၁၀:၁၆ ဒီး ဝံယံးရမံယၤ ၄:၄ ကစၢ်ယွၤလၢကသးယံၤကွံာ်အသးဒီးတၢ်အိၣ်ဖျါ
လၢခိလၢအကမၤဘၣ်ထွဲဒီးကစၢ်ယွၤအတၢ်အၢၣ်လီၤဒီးလီၤတၢ်တဖၣ်ဒီးကူးတရံးအဝဲသ့ၣ်အသးန့ၣ်လီၤ. ဘၣ်ဆၣ်ဒီးတၢ်
အၢၣ်လီၤဒီးလီၤအသိအကတၢ်န့ၣ်ကစၢ်ယွၤအၢၣ်လီၤလၢကတဲၤလိာ်ဝဲလၢက့ၤအကတၢ်ဒ်ဒီးဒီးကကဲထီၣ်တၢ်အမုၢ်အတၢ်နီၣ်နီၣ်
လၢအပူၤဃုထၢဖိဒီးပူၤလၢအဘၣ်ဘးဒီးတၢ်အၢၣ်လီၤဒီးလီၤဖိတဖၣ်အစီၣ်န့ၣ်လီၤ.

ဖဲလၢကစၢ်ခရံၣ်ခဲဆၢတၢ်က့ၤဒီးက့ၤထီၣ်ဆူမုၢ်ခိၣ်န့ၣ် ကစၢ်ယွၤအဘိအမုၢ်အိၣ်ဂၢၢ်ဆိးကျၢၤဝဲဒ်အလီၤလီၤအသိမုၢ်
လၢကစၢ်ယွၤပၤအပူၤဂီၢ်မုၢ်တဖၣ်လၢအလီၤဒ်ဘၣ်ဆၣ်ဒီးမုၢ်တၢ်လၢအလီၤပလိာ်အသးဒီးဆိတလဲအသးန့ၣ်လီၤ. ပဘၣ်န့ၣ်
ပၤဂံၢ်လၢကစၢ်ခရံၣ်ဆူနီၣ်လၢကစၢ်ယွၤအစ့ထွဲန့ၣ်မ့ၢ်ပူၤတၢ်မၤဖိစီပုးတရံးစံာ်တဲၤတဲၤလီၤတၢ်လၢသးစီဆံၣ်ဟဲလီၤအမုၢ်တနံၤဖဲ
လံာ်မၤတၢ် ၂အပူၤန့ၣ်အဝဲလူလီၤဂၢၢ်လီၤအသးစီဆံၣ်လၢအပူၤဂီၢ်မုၢ်အလီၤဒ်အဘၣ်တၢ်ကတိၤဆိအံၤလၢလံာ်ယံၤအလးအပူၤန့ၣ်
လီၤ. ဒီးသးစီဆံၣ်မၤတၢ်လၢပူၤအဖိအပူၤဒီးလၢတၢ်ကမၤကမၢ်အပူၤဆူပူၤအံၤတဖၣ်ဖိဒီးပူၤလၢအတမ့ၢ်ပူၤအဖိအလီၤအံၤ
မုၢ်တၢ်လၢအပၤဖျါထီၣ်ဝဲလၢကစၢ်ယွၤအဘိအမုၢ်အံၤတမ့ၢ်ထဲလၢပူၤအံၤစ့လးအဂီၢ်ဒီးန့ၣ်ဘၣ်. ဒီးမုၢ်စ့ၢ်ကိးပူၤလၢအလီၤစၤ
ပူၤလၢအလီၤစၤလၢစီအၢၣ်ဟ့ၣ်ဒ်ဖျါလၢတၢ်န့ၣ်အသိတၢ်မၤဖိစီပုးပူၤဖျါထီၣ်ဝဲဖဲလံာ်ရံၣ်မုၢ်ဒ်အပူၤန့ၣ်လီၤ.လၢတၢ်န့ၣ်အ
သိကစၢ်ယွၤအဘိအမုၢ်အံၤဆဲးမၤဒီးဒ်အသးလၢပူၤအဒုၣ်ကိးဒ်ဒီးပူၤကလုာ်ဒီးကျိာ်ခဲလၢၣ်ပူၤတၢ်လၢလၢအစ့ၣ်က့ၤန့ၣ်
က့ၤကစၢ်ခရံၣ်ကိးန့ၣ်ဘၣ်သးစီဆံၣ်ဒီးပူၤတၢ်လၢလၢအဒိဒီးန့ၣ်ဘၣ်သးစီဆံၣ်န့ၣ်ကစၢ်ယွၤအိၣ်လၢအပူၤဒီးပၤတၢ်လၢအတၢ်
အိၣ်မူအပူၤန့ၣ်လီၤ.

- ဒီးကထၢၣ်ဒီးစတၢၣ် ထါ အၢၣ်ရဲခဲးဘဲလဲ

ဒ်ပထံၣ်ဘၣ်လၢတၢ်မၤလိလၢအပူၤကွံာ်တခါအသိန့ၣ်, ကစၢ်ခရံၣ်သိၣ်လိဝဲလၢတၢ်အၢၣ်လီၤဒီးလီၤအသိဘၣ်တၢ်
ဟံလီၤဒီးသၢတီၤန့ၣ်လီၤ.တၢ်တတီၤန့ၣ်တၢ်အၢၣ်လီၤဒီးလီၤအသိဟဲအိၣ်ထီၣ်ဖဲကစၢ် ခရံၣ်အနီၣ်ကစၢ်ဟဲ ဆူ ဟီၣ်ခိၣ်န့ၣ်လီၤ.
ဖဲတၢ်အကတၢ်အံၤန့ၣ်ကစၢ်ခရံၣ်မၤလၢထီၣ်ပွဲၤထီၣ်တၢ်အါမံၤဘၣ်ဆၣ်ဒီးတၢ်အၢၣ်လီၤဒီးလီၤအသိတလၢထီၣ်ပွဲၤထီၣ်ဝဲဖဲကစၢ်
ခရံၣ်ဟဲက့ၤခံၣ်တၢ်အါအဆၢကတၢ်ဒီးဖဲန့ၣ်တၢ်အၢၣ်လီၤဒီးလီၤအသိအံၤကလၢထီၣ်ပွဲၤထီၣ်ဝဲဒၣ်လၢၣ်လၢၣ်ဆူဆူ န့ၣ်လီၤ.

တၢ်သၢမံၤလၢအပၤဖျါထီၣ်တၢ်အၢၣ်လီၤဒီးလီၤအသိအတၢ်လၢထီၣ်ပွဲၤထီၣ်အံၤန့ၣ်မ့ၢ်တၢ်တခါလၢအမၤစၤပူၤဒ်သိး
ပကမၤနီၣ်မးဃါယွၤစ့ၢ်ပိညါအဂျၢ်အသးခံမံၤတမံၤလၢလံာ်စီဆံၣ်အသိအပူၤန့ၣ်လီၤ. တၢ်အၢၣ်လီၤဒီးလီၤအသိအံၤတဒီးသန့ၤအ
သးထဲလၢ “ကစၢ်ခရံၣ်မုၢ်တၢ်လီၤခၢၣ်သး” ထဲတခါဒီးန့ၣ်ဘၣ်. ယွၤစ့ၢ်ပိညါတဲပုးတၢ်အၢၣ်လီၤဒီးလီၤအသိအတၢ်ပၤတၢ်ဆူ
အကျိၤအကျဲၤသၢပတီၢ်လၢအလီၤဆိလိာ်အသးဒ်တၢ်အကတၢ်လၢအလီၤဆိလိာ်အသးသၢပတီၢ်န့ၣ်လီၤ.

လာတၢ်တမံအံၤအဃိန့ၣ်, ပှၤလၢအကွဲးလံာ်စီဆုံအဒိပညီတဖၣ်ဟံးန့ၣ်တၢ်ဆၢကတီၢ်လၢကဘၣ်မၤလီၤတံၢ်တၢ်အိၣ်မူအတၢ်မုၢ်လၢကွၢ်စိလၢတၢ်အၢၣ်လီၤအိၣ်လီၤအသိအပူၤန့ၣ်လီၤ. လံာ်စီဆုံအဆၢတနီၤပာ်ဖျါထီၣ်တၢ်လီၤဆီတဖၣ်န့ၣ်လီၤ. လံာ်မး သဲးဝဲ, ဒီးဝဲယါဟံးဝဲ, တပာ်ဖျါထီၣ်တၢ်မုၢ်လၢကွၢ်စိလၢတၢ်အၢၣ်လီၤအိၣ်လီၤအသိအပူၤဒံဝဲယံးရမံယၤ၃၀, ပာ်ဖျါဝဲအသိန့ၣ်ဘၣ်. မ့ၢ်တနီၤလံာ်စီဆုံခံဆၢန့ၣ်ပာ်ဖျါထီၣ်ဝဲလၢပှၤလၢအပိာ်ကစၢ်ခရံၣ်အခံတဖၣ်ကဘၣ်ဃုပျါအတၢ်ကမၣ်ခိဖျါလၢအဝဲသ့ၣ်လုၣ်သ့ၣ်ခါပတၢ်ကစၢ်ယွၤအတၢ်သိၣ်တၢ်သိအဃိန့ၣ်လီၤ. ပထံၣ်န့ၣ်စ့ၢ်ကီးလၢလံာ်စီဆုံအဆၢလၢအမ့ၢ် ၂၀၀ ရံၣ်သ့းသးသ့ဒီးကလၢတံၢ် ၂၀၀ တဲဘၣ်ပှၤလၢပှၤစ့ၢ်က့ၢ်န့ၣ်က့ၢ်တၢ်လၢအတဘၣ်ဘၣ်အိၣ်မူဃုာ်လၢပှၤလၢအမ့ၢ်ပှၤခရံၣ်ဖိနီၣ်နီၣ်အကျါလၢတၢ်အိၣ်ဖျါအပူၤန့ၣ်လီၤ. တၢ်အၢၣ်လီၤအိၣ်လီၤအသိအတၢ်ပတၢ်ဆၢအထူသန့ဆီတလဲတၢ်တဖၣ်အံၤသ့ဝဲဒ်လဲၣ်. လၢက့ၢ်တဘီ မ့တမ့ၢ် လၢအကတဘီန့ၣ်လံာ်စီဆုံအသိအတၢ်န့ၣ်ပာ်ဖျါထီၣ်ယွၤစ့ၢ်က့ၢ်စးထဲစံးဆၢတၢ်သံကွၢ်အံၤန့ၣ်လီၤ.

ခဲအံၤပထံၣ်ဘၣ်လၢကစၢ်ယွၤဒုးအိၣ်ထီၣ်ဒီးပၢဆၢအဘီအမ့ၢ်ခိဖျါလၢအခၢၣ်စးတဖၣ်ဒီးတၢ်စံာ်စိတဲစိအတၢ်မၤနီၣ်မၤဃါလၢအကြၢးဝဲဘၣ်ဝဲတဖၣ်ပကြၢးကွၢ်မၤလိတၢ်ပၢဆၢရဲၣ်ကျဲၤဝဲအံၤလၢလံာ်စီဆုံအသိအပူၤန့ၣ်လီၤ.

တၢ်ဒိၣ်ထီၣ်အါထီၣ်- ORGANIC DEVELOPMENT

ဖဲလၢပတဲတၢ်မၤဒိၣ်ထီၣ်အါထီၣ်တၢ်အၢၣ်လီၤအိၣ်လီၤဝဲအံၤလၢန့ၣ်လၢပခိၣ်န့ၣ်ပူၤပကဆိမိၣ်ထီၣ်သ့ၣ်တခါအတၢ်ဒိၣ်ထီၣ်တက့ၢ်. သ့ၣ်တခါဆီတလဲအသးဖဲလၢအဒိၣ်ထီၣ်လၢတၢ်ဆူဆံးဆံးဖိဒီးဆူတၢ်ဒိၣ်တုၤခိၣ်ပဲၤကဲထီၣ်သ့ၣ်တခါန့ၣ်လီၤ. ဘၣ်ဆၢဒီးအတၢ်ဒိၣ်ထီၣ်ဒ်န့ၣ်အၢၣ်ဒဲအသိးတဆီတလဲဘၣ်. ပကွၢ်က့ၢ်တၢ်အၢၣ်လီၤအိၣ်လီၤလၢလံာ်စီဆုံအလီၤလံာ်အပူၤတခါဒီးတခါဒိၣ်ဒီးအတၢ်လီၤဆီတၢ်ဝဲစ့ၢ်စ့ၢ်ဒ်ကြၢးဝဲဘၣ်ဝဲဒီးအဝဲသ့ၣ်အစၢ်ဆၢကတီၢ်အသိးန့ၣ်လီၤ. ဘၣ်ဆၢဒီးဒ်သ့ၣ်တခါအသိးန့ၣ်တၢ်ဒိၣ်ထီၣ်အကျါအကျဲလၢအလီၤပလိာ်အသးတၢ်အၢၣ်လီၤအိၣ်လီၤလၢအဘၣ်ထွဲဒီးကစၢ်ယွၤအံၤတဆီတလဲဘၣ်.

ပကကွၢ်ကစၢ်ယွၤအတၢ်အၢၣ်လီၤအိၣ်လီၤလၢအဒိၣ်ထီၣ်အါထီၣ်ဝဲအစ့ၢ်အဆိကတၢ်လၢလံာ်စီဆုံအလီၤလံာ်အပူၤန့ၣ်တက့ၢ်. ဖဲန့ၣ်ပကကွၢ်တၢ်အၢၣ်လီၤအိၣ်လီၤအတၢ်ဒိၣ်ထီၣ်အါထီၣ်လၢလံာ်စီဆုံအလီၤလံာ်အပူၤဆူအသိအပူၤန့ၣ်တက့ၢ်. ပကစးထီၣ်ကွၢ်သကိးလၢလံာ်စီဆုံအလီၤလံာ်အပူၤတက့ၢ်.

လံာ်စီဆုံအလီၤလံာ်- Old Testament

ပကထံၣ်န့ၣ်တၢ်အၢၣ်လီၤအိၣ်လီၤလၢလံာ်စီဆုံအလီၤလံာ်အပူၤအတၢ်ဒိၣ်ထီၣ်အါထီၣ်လၢအလီၤပလိာ်လီၤကံအသးဖဲလၢပပာ်သ့ၣ်ပာ်သးလၢကစၢ်ယွၤအတၢ်ပတၢ်ဆၢတၢ်ဟံးစ့ၣ်ကျဲလၢလံာ်စီဆုံအလီၤလံာ်အပူၤန့ၣ်လီၤ. အဒိန့ၣ်ဖဲလၢစိအၢၣ်အစၢ်န့ၣ်ကစၢ်ယွၤသ့ၣ်ထီၣ်ဆီလီၤပှၤဟီၣ်ခိၣ်ဖိတဖၣ်ကစၢ်ယွၤတ့ၤလီၤဝဲလၢအစၢ်ဒဲဒ်သိးဒီးကမၤလဲၣ်ထီၣ်အဘီအမ့ၢ်လၢဟီၣ်ခိၣ်န့ၣ်လီၤ. အဝဲသ့ၣ်အတၢ်ဒိၣ်ထီၣ်လီၤဆီလိာ်အသးလၢအစၢ်အဆၢကတီၢ်ဒဲန့ၣ်လီၤ.

ဖဲလၢစိအၢၣ်အစၢ်န့ၣ်ကစၢ်ယွၤပာ်လီၤန့ၣ်အတၢ်အိၣ်စံာ်အိၣ်ကျဲၤတဖၣ်ဒ်တၢ်လီၤအဘၣ်အဘၢလၢကစၢ်ယွၤအတၢ်တၢ်တုၤကမၤလၢထီၣ်ပဲၤထီၣ်အတၢ်တီၢ်ကျဲလၢဘီမုၢ်အစိၣ်န့ၣ်လီၤ. တၢ်အၢၣ်လီၤအိၣ်လီၤဝဲအံၤလၢအံၤဆီတလဲအသးလၢက့ၢ်အါတီဘၣ်ဆၢဒီးကစၢ်ယွၤတက့ၢ်ကပာ်ကွံာ်ဝဲဘၣ်.

ဖဲလၢစိအၢၣ်အစၢ်န့ၣ်ပှၤအံၤစ့ၣ်စ့ၣ်ဖိတဖၣ်ကစၢ်ယွၤဟ့ၣ်အီၤတၢ်ခွဲးတၢ်ယာ်လီၤလီၤဆီဆီဒ်ကစၢ်ယွၤအပုၤဂီၢ်မုၢ်အသိးန့ၣ်လီၤ. တၢ်အၢၣ်လီၤအိၣ်လီၤအမူဒ်တၢ်ဖဲတၢ်မၤလၢပှၤဃုထာ်ဖိဘၣ်မၤထွဲဝဲတဖၣ်လၢအံၤထီၣ်ဂီၢ်ထီၣ်ဆူတၢ်အၢၣ်လီၤအိၣ်လီၤအါအါဘၣ်ဆၢဒီးတၢ်အၢၣ်လီၤအိၣ်လီၤအဝဲအံၤတဟါမၤလၢကစၢ်ယွၤအဘီအမ့ၢ်အပူၤဘၣ်.

ဖဲလၢစါမိၤဂ့ၤအစါအဆၢကတီၢ်တၢ်သိၣ်တၢ်သီမ့ၢ်တၢ်လၢအကၤပုၤအံၣ်စ့ၤဖိတဖၣ်အဂီၢ်န့ၣ်လီၤ.တၢ်သိၣ်တၢ်သီ
ဝဲအံၣ်တၢ်တၢ်ပိၣ်ထွဲအီၤလီၤဆိဖဲလၢတၢ်အၢၣ်လီၤအီၤလီၤအၤဖဲအိၣ်ထီၣ်အဆၢကတီၢ်န့ၣ်လီၤ.ဘၣ်ဆၣ်ဒီးတၢ်သိၣ်တၢ်သီအံၣ်
တလီၢ်မၤကွံၣ်ဘၣ်.

ဖဲလၢစါပၤအဝံးအစါန့ၣ်စါပၤအဝံးအဘီအမ့ၢ်အလီၢ်ပစိၣ်ပၤဆၢပုၤအံၣ်စ့ၤဖိတဖၣ်ဒ်သိးဒီးကမၤအါထီၣ်ယူၤအဘီ
အမ့ၢ် အဂီၢ်န့ၣ်လီၤ.ဖဲလၢတၢ်အၢၣ်လီၤအီၤလီၤအၤဖဲအိၣ်ထီၣ်န့ၣ်တၢ်အဝဲအံၣ်ဆိတလဲအသးဖဲလၢကစၢ်ခရံၣ်အနီၢ်ကစၢ်ဒၣ်ဝဲ
ပၤတၢ်ဘၣ်ဆၣ်ဒီးစါပၤအဝံးအဘီမ့ၢ်လီၢ်ပစိၣ်တဘၣ်တၢ်ကွၢ်ကပၢ်အီၤဘၣ်.

တၢ်အၢၣ်လီၤအီၤလီၤတဖၣ်အတၢ်ဒိၣ်ထီၣ်အါထီၣ်လၢလံာ်စီဆံၣ်အလီၢ်လံာ်ပူၤဆဲးမၤဒီးအသးလၢလံာ်စီဆံၣ်အသီအပူၤန့ၣ်
လီၤ. တၢ်အၢၣ်လီၤအီၤလီၤအသီစ့ၢ်ကိးဒိၣ်ထီၣ်အါထီၣ်ဝဲဒ်လံာ်စီဆံၣ်အလီၢ်လံာ်အပူၤအသးန့ၣ်လီၤ.

တၢ်အၢၣ်လီၤအီၤလီၤအသီ –New Covenant

ပကကွၢ်ဝံးယံးရမံယၤ ၃၁:၃၁ ဖဲလၢကစၢ်ယူၤစံးဝဲ-ကွၢ်ကွၢ်,ယူၤစံးဝဲဒၣ်,မ့ၢ်နံၤတဖၣ်ကဟဲဝဲလၢယူၤအၢၣ်လီၤအီၤလီၤ
တၢ်အသီဒီးအံၣ်စ့ၤအပူၤဟံၣ်ဖိဒီးယူၤအအပူၤဟံၣ်ဖိလီၤ. (ဝံးယံးရမံယၤ ၃၁:၃၁)

တၢ်မၤအသးညီန့ၣ်တခါန့ၣ်ပုၤခရံၣ်ဖိတဖၣ်တဲဖျါထီၣ်ဒီးဆိကမိၣ်ဝဲလၢတၢ်အၢၣ်လီၤအီၤလီၤအသီအံၣ်မ့ၢ်တၢ်လၢအသီ
လၢာ်လၢာ်ဆ့ဆ့ဒီးမ့ၢ်တၢ်လၢအတဘျးစဲဒီးတၢ်အၢၣ်လီၤအီၤလီၤအလီၢ်လံာ်လၢလံာ်စီဆံၣ်အပူၤန့ၣ်ဘၣ်လီၤ.အဝဲအံၣ်မ့ၢ်တၢ်အရ
ဒိၣ်လၢပကဘၣ်သ့ၣ်ညါဒီးဒဲလဲၣ်ဂ့ၤန့ၣ်တၢ်ကတိၤ “တၢ်အသီ” အံၣ်ဟဲဝဲလၢဇၤတြီၤအကျိၣ် “chadash ခွဲဒၣ်ခွဲ”
န့ၣ်လီၤ.လံာ်စီဆံၣ်အဆၢဒ်အမ့ၢ်ဝံးယံးရမံယၤ၆၁:၄,ဝံးယံးစ့ၤလး၃၆:၂၆ဒီးယံးဘး ၂၉:၃၀တဲဖျါထီၣ်တၢ်ကတိၤဝဲအံၣ်အသီပညီဖျါ
ဖျါဖျါလီၤတံၢ်လီၤဆဲးဒီးတၢ်ကတိၤလၢပုၤသုအီၤဝဲအံၣ်အသီပညီတမ့ၢ်တၢ်အသီခဲလၢာ်ခဲဆ့ဘၣ်.မ့ၢ်တခါတၢ်ကတိၤဝဲအံၣ်အသီပညီ
မ့ၢ်“တၢ်မၤသီထီၣ်က့ၤတၢ်”,“တၢ်ဘီၣ်သီထီၣ်ကိးတၢ်”,“တၢ်သ့ၣ်ထီၣ်ဘီၣ်ထီၣ်တၢ်အသီ”ဒီး“တၢ်မၤသီထီၣ်က့ၤတၢ်ဆိကမိၣ်
ကမး” တဖၣ်န့ၣ်လီၤ.

ဖဲအံၣ်ပထံၣ်န့ၣ်လၢတၢ်အၢၣ်လီၤအီၤလီၤအသီအံၣ်မ့ၢ်တၢ်အသီဖိလၢကစၢ်ယူၤမၤတၢ်အၢၣ်လီၤအီၤလီၤအသီဒီးပုၤခံပု
လၢ အမ့ၢ်အံၣ်စ့ၤဒီးယူၤအအပူၤဟံၣ်ဖိန့ၣ်လီၤ. လၢက့ၤအကတဘီန့ၣ်တၢ်အၢၣ်လီၤအီၤလီၤအသီအံၣ်ဘၣ်တၢ်မၤသီထီၣ်အီၤ
ဒ်ထံကီၢ်အတၢ်အၢၣ်လီၤအီၤလီၤဆူစါအၤတြီၤဟံၣ်အစၤအသ့ၣ်ဒီးပုၤအံၣ်တဖၣ်ဖိလၢဘၣ်တၢ်လုၢ်ဖိအီၤဒုးဘၣ်ထွဲအီၤဒီးအံၣ်စ့
ရူလးဖဲလၢတၢ်စိၣ်မၤကဲက့ၢ်ဝံးအလီၢ်ခဲန့ၣ်လီၤ.

ဒ်လံာ်စီဆံၣ်အလီၢ်လံာ်အတၢ်အၢၣ်လီၤအီၤလီၤတဖၣ်အသးန့ၣ်တၢ်အၢၣ်လီၤအီၤလီၤအသီအံၣ်ဒီးအတၢ်ပၤဆၢအ
ကျိၣ်အကျဲဒ်အကြၢးဝဲဘၣ်ဝဲဒီးအစါအဆၢကတီၢ်ဒၣ်ဝဲန့ၣ်လီၤ. တၢ်အၢၣ်လီၤအီၤလီၤအသီလီၣ်ဖျါထီၣ်အသးခိဖျါလၢကစၢ်ခရံၣ်
ဒီးခိဖျါ လၢပုၤတၢ်မၤဖိတဖၣ်ဒီးဝံတဖၣ်န့ၣ်လီၤ.ဘၣ်ဆၣ်ဒီးဒ်တၢ်အၢၣ်လီၤအီၤလီၤလၢလံာ်စီဆံၣ်အလီၢ်လံာ်အပူၤအသးန့ၣ်တၢ်
အၢၣ်လီၤအီၤလီၤအသီအံၣ်ဘၣ်တၢ်မၤသီထီၣ်အီၤဘီၣ်သီထီၣ်အီၤသ့ၣ်ထီၣ်အီၤအသီဒီးဆိတလဲတၢ်ဆိကမိၣ်အသီဒ်ကစၢ်ယူၤပၢ်
လီၤဝဲလၢလံာ်စီဆံၣ်လီၢ်လံာ်အပူၤအသးန့ၣ်လီၤ.

ဖဲလၢပဆိကမိၣ်ထီၣ်ယူၤအဘီအမ့ၢ်လၢလံာ်စီဆံၣ်အပူၤဒီးကစၢ်ယူၤအတၢ်အုၣ်က့ၤခီၣ်က့ၤတၢ်အတၢ်မၤနီၣ်မၤဃါအပူၤ
န့ၣ် တၢ်ဆိတလဲတဖၣ်အိၣ်ထီၣ်ဝဲဖဲပကွၢ်ထံသမံသမိးက့ၤတၢ်အၢၣ်လီၤအီၤလီၤအလီၢ်လံာ်တဖၣ်တဆိဘၣ်တဆိဒီးဆူတၢ်အၢၣ်
လီၤအီၤလီၤအသီန့ၣ်လီၤ. လၢလံာ်စီဆံၣ်လီၢ်လံာ်အပူၤကစၢ်ယူၤဒုးအိၣ်ထီၣ်အတၢ်အုၣ်က့ၤခီၣ်က့ၤတၢ်ခိဖျါအံၣ်စ့ၤဖိလၢတၢ်
အၢၣ်လီၤအီၤလီၤအလီၢ်လံာ်အပူၤအဝဲမၤသကိးတၢ်ဒီးထံကီၢ်အဝဲအံၣ်အနီၢ်ကစၢ်ဒၣ်ဝဲပၤတၢ်ဘၣ်ဆၣ်ဒီးကစၢ်ယူၤဃုထၤခၢၣ်စး

တဖန်လကပာဆရာထံကီၢ်အဝဲအံၤနီၤဖျါလကစၢ်ယွၤယုထၢမ့ၢ်ရှံၤအလၢကပဲၤအုၣ်က့ၢ်ခိၣ်က့ၢ်တၢ်တၢ်တၢ်လၢပုၤအံၣ်စၢ်လးဖိအ
ကျါန့ၣ်လီၤ. ဒီးဖဲန့ၣ်နဆိကမိၣ်ထီၣ်က့ၢ်အတၢ်လၢထီၣ်ပုၤထီၣ်လၢကစၢ်ခရံၣ်အပူၤန့ၣ်လီၤ. အဝဲမၤလၢပုၤစီၤပၤအံၣ်ဒီးစီၤမိၤရှုအ
မူအဒိတဖၣ်န့ၣ်လီၤ. ဒီးအဝဲမ့ၢ်ပုၤတၢ်လၢအမၤဖျါထီၣ်ကစၢ်ယွၤအဘီအမ့ၢ်နီၤဖျါလၢအတၢ်သံဒီးတၢ်ခါဆၢထၢန့ၣ်သမူထီၣ်က့ၢ်
ပဲၤစိၣ်ကစၢ်ယွၤအတၢ်အုၣ်က့ၢ်ခိၣ်က့ၢ်ဆူပီၣ်ခိၣ်ဒီဘၣ်ညါဒီးပုၤကလုာ်တဖၣ်အစီၢ်ဒ်အမ့ၢ်တၢ်အိၣ်ဖျါ, ပုၤအသီတဖၣ်, ပုၤယုအဖိ
ဒီးပုၤအံၣ်တဖၣ်ဖိခဲလၢန့ၣ်လီၤ. လၢတၢ်န့ၣ်အပီၣ်အဝဲပတၢ်ခဲအံၣ်လၢတၢ်အိၣ်ဖျါအပူၤန့ၣ်လီၤ. အဝဲအံၣ်မ့ၢ်နီၢ်သးအတၢ်ပၤ
တၢ်ဆုၤဒီးကစၢ်ခရံၣ်အနီၢ်ကစၢ်အတၢ်ပၤဆုၤတၢ်ဖဲလၢပုၤပိာ်မုၢ်တဖၣ်, ပုၤပိာ်ခွါတဖၣ်, ပုၤဖိသုၣ်, ပုၤသးစၢ်, ဒီးပုၤသးပုၤတဖၣ်
ပဲၤဆူအအိၣ်, အိၣ်ဒီးတၢ်န့ၣ်ဒီးတၢ်ပိာ်ယၢ်လီၤက့ၢ်အသးအဆၢကတီၢ်န့ၣ်လီၤ. ဖဲလၢအဝဲသ့ၣ်အိၣ်ဒီးတၢ်န့ၣ်န့ၣ်အဝဲသ့ၣ်ဘၣ်
ထွဲဒီးယွၤအဘီအမ့ၢ်န့ၣ်လီၤ. ဒီးကစၢ်ယွၤအတၢ်အုၣ်က့ၢ်ခိၣ်က့ၢ်မ့ၢ်အဝဲသ့ၣ်အစီၢ်န့ၣ်လီၤ. ယွၤအဘီအမ့ၢ်အဝဲအံၣ်ကဲထီၣ်ဘီ
မ့ၢ်ဖးဒိၣ်ဖဲလၢကစၢ်ယွၤအတၢ်ပၤတၢ်ဆုၤပဲၤစိၣ်ပုၤကိးကလုာ်ဒီး, ပုၤကလုာ်ကိးဒုၣ်ဒီး, ထံကီၢ်ကိးကိးဒီးပုၤကလုာ်တဖၣ်ဆူ အ
အိၣ်န့ၣ်လီၤ. အဝဲ အံၣ်အိၣ်ဖျါထီၣ်ဖဲလၢတၢ်အိၣ်ဖျါအပူၤဖဲလၢကစၢ်ယွၤအနီၢ်ကစၢ်ပတၢ်ဒီးကစၢ်ခရံၣ်ပဆုၤတၢ်အိၣ်ဖျါတ
ဖၣ်န့ၣ်လီၤ. မ့ၢ်န့ၣ်သက့ၣ်ဒ်ဒီးကစၢ်ခရံၣ်အတၢ်ပၤတၢ်ဆုၤအံၣ်မ့ၢ်တၢ်လၢအလဲၤအသးဒ်လံာ်စီဆုံအလီၢ်လံာ်ပုၤပုၤအံၣ်စၢ်လးဖိ
တဖၣ်အတၢ်ပၤတၢ်ဆုၤအိၣ်ဝဲအသးန့ၣ်လီၤ.

- ဒီးကထာၣ်စတံဖၢၣ်ထံၣ်ဝဲလၢက

ဖဲလၢပဆိကမိၣ်ထီၣ်ကစၢ်ယွၤအတၢ်ပၤတၢ်ဆုၤအဘီအမ့ၢ်ဒီးတၢ်ဆိတလဲလၢအပဲၤအိၣ်ထီၣ်န့ၣ်ပတၢ်ကြၢၤဆိမိၣ်လၢ
ကစၢ်ယွၤန့ၣ်လီၤ. စၢ်ဒီးပုၤပဆုၤတၢ်လၢပုၤတဖၣ်လၢအဆိတလဲအတၢ်ပၤတၢ်ဆုၤအကျါအကျါအသီဒီဖျါလၢကျဲသန့လၢအ
လီၢ် လံာ်တမ့ၢ်တၢ်လၢအဘၣ်ဘျီဘၣ်ဒါအပီၣ်အဝဲဘၣ်ဒုးအိၣ်ထီၣ်တၢ်တိာ်ကျါအသီတခါန့ၣ်ဘၣ်. ကစၢ်ယွၤတမ့ၢ်တၢ်ဒ်န့ၣ်
ဘၣ်. အဝဲအတၢ်တိာ်တဖၣ်ကဘၣ်လဲၤအသးတစ့ၢ်တစ့ၢ်တပယုာ်ဃီန့ၣ်လီၤ. အဝဲအံၣ်မ့ၢ်တၢ်အစ့ၢ်ကတၢ်လၢပကဘၣ်ထံၣ်
အံၣ်လၢအတၢ်ပၤတၢ်ဆုၤမ့ၢ်တၢ်လၢအလီၤ. စၢ်လီၢ်အသးဖဲလၢတၢ်ဆိတလဲတမံၤမံၤပဲၤအိၣ်ထီၣ်အခါဒ်လဲၣ်လီၤ. လၢတၢ်ဂ့ၢ်ဒ်
အံၣ်အပူၤ န့ၣ်ယဆိကမိၣ်လၢကစၢ်ခရံၣ်တအိၣ်လၢကလၢပီၣ်ခိၣ်အံၣ်မ့ၢ်တၢ်လၢအဂ့ၢ်ဒ်ဝဲမ့ၢ်ဒ်ဒီးသးစီဆုံကပဲၤဒ်ဒီးတၢ်
အိၣ်ဖျါကဘၣ်တၢ်ဒုးဆူထီၣ်အံၣ်တမ့ၢ်ထဲလၢတၢ်န့ၣ်ကစၢ်ယုၤဂျူးခရံၣ်အနီၢ်ဒ်ဒီးတၢ်လီၢ်တၢ်လၢအဂီၢ်ဘၣ်. ဘၣ်ဆုၤဒီးအဝဲ
အံၣ်မ့ၢ်တၢ်သဘျီဒီးဂ့ၢ်ဘၣ်ဝဲလၢကစၢ်ယုၤဂျူးခရံၣ်ဆုၤလီၤ. သးစီဆုံလၢကဟ့ၣ်တၢ်ကစီၣ်ဒီးဒုးအိၣ်ထီၣ်တၢ်မၤတၢ်သးခုကစီၣ်ဆူ
ဟီၣ်ခိၣ်ဒီဘၣ်န့ၣ်လီၤ. ဖဲအံၣ်ပထံၣ်ဘၣ်လၢတၢ်ဆိတလဲတနီၤပဲၤအိၣ်ထီၣ်ဝဲဖဲလၢတၢ်ပဆုၤလၢအဘၣ်ဃးဒီးတၢ်ဖဲတၢ်ညါနီၢ်
ခိၣ်အံၣ်ဆိတလဲအသးဆူနီၢ်သးအတၢ်ပၤတၢ်ဆုၤဒ်ဒီးတၢ်အၢၣ်လီၤအလီၤအလီၤလံာ်အတၢ်တိာ်လၢအမ့ၢ် အဲၣ်ယုၤနကစၢ်လၢ
န့ၣ်သ့ၣ်ကံၢ်သးလဲ, နသးဒီးဖျါညါဒီးနတၢ်ကုာ်တၢ်ဆး, နတၢ်ဂံၢ်တၢ်ဘါဒီးနဘၣ်အဲၣ်ပုၤလၢန့ၣ်ဒ်ဒီးနသးဒ်ဝဲကလၢ
ထီၣ်ပုၤထီၣ်မ့ၢ်လၢပုၤစ့ၢ်က့ၢ်န့ၣ်က့ၢ်တၢ်တဖၣ်ဒီးန့ၣ်ဘၣ်တၢ်စိတၢ်ကမီၤလၢကမၤလၢပုၤတၢ်အံၣ်န့ၣ်လီၤ.

- ဒီးကထာၣ် စံနဲမဲးဒီးနး

တၢ်အၢၣ်လီၤအလီၤအသီဒီးအလီၢ်လံာ်အတၢ်ဒိၣ်ထီၣ်အါထီၣ်ဒုးန့ၣ်ပုၤတၢ်ဂ့ၢ်အဂ့ၢ်ဒ်သၢမံၤလၢလံာ်စီဆုံအသီအတၢ်
န့ၣ် ပၤဂီၢ်ထူၣ်ယွၤဂ့ၢ်န့ၣ်လီၤ. ဖဲလၢပတဲလၢကစၢ်ခရံၣ်မ့ၢ်တၢ်အဂ့ၢ်ဒ်ဒီးအိၣ်လၢတၢ်ခၢၣ်သးဒီးပပာ်သ့ၣ်ပာ်သးလၢတၢ်ပတၢ်
ဆုၤလၢအကျါဘၣ်ဒီးကြၢၤဝဲဘၣ်ဝဲဒီးကစၢ်ခရံၣ်အဘီအမ့ၢ်သၢမံၤန့ၣ်ပထံၣ်ဘၣ်လၢလံာ်စီဆုံအသီအယွၤဂ့ၢ်ပိညါဒီးသန့အသး
လၢလံာ်စီဆုံအယွၤဂ့ၢ်ပိညါအပူၤန့ၣ်လီၤ.

ဒီဖျါလၢတၢ်အံၣ်အပီၣ်န့ၣ်လံာ်စီဆုံအသီအယွၤဂ့ၢ်ပိညါတပဲၤစိၣ်တၢ်န့ၣ်အသီဘၣ်. မ့ၢ်မ့ၢ်တနီၣ်န့ၣ်ပုၤကွဲးလံာ်စီဆုံအသီတ
ဖၣ်ပံးန့ၣ်လံာ်စီဆုံအလီၢ်လံာ်အတၢ်သိၣ်လိသီလိတဖၣ်ဒ်ကစၢ်ယွၤလီၢ်ဖျါထီၣ်ဝဲလၢကစၢ်ခရံၣ်အပူၤန့ၣ်လီၤ. လၢတၢ်အံၣ်အပီၣ်
လံာ်စီဆုံအသီအတၢ်ကွဲးမ့ၢ်တၢ်လၢအစ့ၢ်န့ၣ်လီၤ. အဝဲဒုးစးဘူးတၢ်ဂ့ၢ်တၢ်ကျါတနီၤနီၤဒီးလံာ်စီဆုံအလီၢ်လံာ်န့ၣ်လီၤ. ဒ်န့ၣ်အ
သးလံာ်စီဆုံအသီအတၢ်ဂ့ၢ်တၢ်ကျါတနီၤအိၣ်ဖျါထီၣ်အဘျီလၢအကယၤတဖၣ်လၢလံာ်စီဆုံအလီၢ်လံာ်အပူၤဒ်ဒီးကဆိတဂူ

လၢအံကတၢ်န့ၣ်စီၤပၤဒၢဝံးဒီးန့ၣ်ဘၣ်ကစၢ်ယွၤအတၢ်သ့ၣ်အိၣ်သးအိၣ်တၢ်ဘျးတၢ်ဖျိၣ်လီၤလီၤဆီဆီဒ်အမ့ၢ်ခၢၣ်စးတၢ်
၈ၤလၢကစၢ်ယွၤအတၢ်အၢၣ်လီၤဒီလီၤအဂီၢ်ဒ်စီၤလိၣ်စီၤပၤအတၢ်အၢၣ်လီၤဒီလီၤန့ၣ်လီၤ.ဒီးကစၢ်ယွၤတၢ်အဲၣ်တၢ်သ့ၣ်အိၣ်
သးအိၣ်လၢအဒုးန့ၣ်စီၤပၤဒၢဝံးမ့ၢ်စ့ၢ်ကိးလၢအဖိခွဲတဖၣ်အဂီၢ်, ပှၤအံၣ်စ့ၢ်လးဖိ, ဒီးပှၤကလုာ်တဖၣ်လၢအန့ၢ်ဘၣ်သၢ်ဃုာ်တၢ်ဒီး
ပှၤအံၣ်စ့ၢ်လးဖိတဖၣ်အဂီၢ်စ့ၢ်ကိးလီၤ. ဒ်ကစၢ်ယွၤအတၢ်တၢ်က့ၢ်အိၣ်ဝဲအသိးအဝဲသ့ၣ်ခဲလၢဒ်ဒီးန့ၣ်ဘၣ်တၢ်ဘျးတၢ်ဖျိၣ်ပာ်ဃုာ်
ဒီးပှၤလၢအတၢ်တၢ်ဒ်လဲၣ်လီၤ.ဘၣ်ဆၣ်ဒီးထဲဒ်လၢအန့ၢ်တၢ်နီၤနီၤတဖၣ်ဒီးန့ၣ်ဘၣ်ကစၢ်ယွၤအတၢ်အၢၣ်က့ၢ်နီၣ်က့ၢ်တၢ်အ
တၢ်ဘျး တၢ်ဖျိၣ်န့ၣ်လီၤ.

ကစၢ်ယွၤအတၢ်ပာ်ဖျိထီၣ်တၢ်သ့ၣ်အိၣ်သးအိၣ်ဘၣ်အပှၤဃုထၢဖိလၢလံာ်စီဆံၣ်အလီၢ်လံာ်အပှၤမ့ၢ်စ့ၢ်ကိးက့ၢ်တဘီလၢ
အဒုးဘၣ်ထွဲကစၢ်ယွၤအတၢ်ရဲလိာ်ဒီးအပှၤဃုထၢဖိလၢလံာ်စီဆံၣ်အသိပှၤန့ၣ်လီၤ.

တၢ်အၢၣ်လီၤဒီလီၤအသိ - New Covenant

တၢ်အဆိကတၢ်န့ၣ်လံာ်စီဆံၣ်အသိဒုးန့ၣ်ပှၤလၢကစၢ်ယွၤဒုးန့ၣ်အတၢ်သ့ၣ်အိၣ်သးအိၣ်ဆူကစၢ်ခရံၣ်လၢအမ့ၢ်ခၢၣ်စး
တၢ်လၢတၢ်အၢၣ်လီၤဒီလီၤအသိပှၤန့ၣ်လီၤ.ဘၣ်ဆၣ်ဒီးပတၢ်သ့ၣ်ညါလၢကစၢ်ခရံၣ်န့ၣ်တဒ်သိးဒီးစီၤအၢၣ်တချးလၢအလီၤ
တံာ်ဆူတၢ်ဒီးဘးအပှၤန့ၣ်ကစၢ်ခရံၣ်တလိၣ်ဘၣ်တၢ်သးကညီၤတၢ်ပျၢ်တၢ်ကမၣ်မ့ၢ်တၢ်အၢၣ်က့ၢ်နီၣ်က့ၢ်အတၢ်ဘျးတၢ်ဖျိၣ်
လၢကစၢ်ယွၤအအိၣ်န့ၣ်ဘၣ်.လံာ်စီဆံၣ်အဆၢဒ်အမ့ၢ်လံာ်မးသဲၣ်၃၆-၁၇,မးသဲၣ် ၂၆၁,ဒီးလူၤကၣ်ၣ်ၣ် ၂၂ပာ်ဖျိန့ၣ်ပှၤလၢကစၢ်ယွၤ
ဖျၢ်ဒီးဒီးသးစီဆံၣ်ဒ်မးကဟ့ၣ်ဒီးတၢ်ဖိတၢ်ကမီၤလၢအတၢ်မၤပှၤန့ၣ်လီၤ.ဒ်န့ၣ်အသိးလံာ်ရဲမ့ၢ်ဒီးပာ်ဖျိဝဲလၢကစၢ်ယွၤဒုးစၢ်
ဆၢထၢၣ်က့ၢ်အီၤလၢတၢ်သံအပှၤခိဖျိလၢသးစီဆံၣ်အသိန့ၣ်လီၤ.လၢန့ၣ်အမဲာ်ညါဒ်စံးထီၣ်ပတၢ် ၂၆၄-၆,မးသဲၣ် ၂၆၁,ဒီးမၤတၢ်
၂၆၃-၃၃ပာ်ဖျိဝဲအသိးကစၢ်ယွၤဒုးန့ၣ်အတၢ်သ့ၣ်အိၣ်သးအိၣ်ဒီးယုာ်ထီၣ်ထီၣ်ကစၢ်ခရံၣ်ဒီးဟ့ၣ်လီၤအီၤလၢတၢ်ဖိတၢ်ကမီၤဖဲလၢ
အဝဲသ့ၣ်ထီၣ်အဘီအမ့ၢ်လၢဟီၣ်ခိၣ်အံၤန့ၣ်လီၤ.ဒီးတၢ်အဲၣ်တၢ်သးကညီၤဟ့ၣ်တၢ်ခွဲးတၢ်ယာ်တၢ်လၢကတီၤဆူကစၢ်ခရံၣ်ဖဲလၢ
ဘီမ့ၢ်အံၤလၢထီၣ်ပဲၤထီၣ်ဝဲအဆၢကတီၢ်န့ၣ်လီၤ.

တၢ်ခံခါတခါန့ၣ်,လံာ်စီဆံၣ်အသိတကၢ်တြုၢ်ပာ်သ့ၣ်ပာ်သးတၢ်ဂ့ၢ်ဒ်ပှၤခရံၣ်ဖိလၢအန့ၢ်ပာ်ထုဂ့ၢ်ယွၤဂ့ၢ်တဖၣ်စံးဝဲ“တၢ်
လီၤကံဒီးခရံၣ်”မ့ၢ်တမ့ၢ်“တၢ်မ့ၢ်တၢ်တမံၤဃီလၢကစၢ်ခရံၣ်အပှၤ”န့ၣ်လီၤ.တၢ်သိၣ်လိအဝဲအံၤဒုးန့ၣ်ပာ်ဖျိဖျိဖျိဖျိလၢကစၢ်ယွၤ
အတၢ်သ့ၣ်အိၣ်သးအိၣ်တၢ်မ့ၢ်စ့ၢ်ကိးလၢတၢ်အိၣ်ဖျိၣ်အဂီၢ်ခိဖျိလၢကစၢ်ခရံၣ်ကဲထီၣ်န့ၣ်ခၢၣ်စးလၢအဝဲသ့ၣ်အဂီၢ်အ ဃီလီၤ.

ပှၤစ့ၢ်ကိးန့ၣ်က့ၢ်တၢ်မၤဘၣ်လိာ်က့ၢ်အတၢ်ရဲလိာ်ဒီးကစၢ်ယွၤလၢကစၢ်ခရံၣ်အပှၤသ့ဝဲလၢက့ၢ်ခံဘီလီၤ.ပတဲအီၤသ့
တမံၤလၢပအိၣ်လၢကစၢ်ခရံၣ်အပှၤန့ၣ်လီၤ. အအံၤအဲၣ်ဒီးတဲပှၤလၢကစၢ်ခရံၣ်မ့ၢ်ပခၢၣ်စးလၢတၢ်အၢၣ်လီၤဒီလီၤအသိဘၣ်
တၢ်ပာ်အီၤဒ်အမ့ၢ်တၢ်တမံၤဃီလၢကစၢ်ခရံၣ်အပှၤလၢယွၤအမဲာ်ညါန့ၣ်လီၤ. လၢက့ၢ် အဲၣ်တၢ်အပှၤန့ၣ်, တၢ်အၢၣ်လီၤဒီလီၤလၢ
အမ့ၢ်အတီလၢခရံၣ်အပှၤမ့ၢ်တၢ်လၢအဘၣ်ထွဲဒီးပှၤလၢအဝဲကဲထီၣ်န့ၣ်ခၢၣ်စးတဖၣ်အဂီၢ်လီၤ.အဝဲအံၤပထံၣ်န့ၣ်အီၤလၢစီၤပိလူး
အတၢ်ကွဲးအပှၤဖဲဒုးဖူးဝဲ၃၃-လၢအဝဲဒ်အပှၤ,သ့ဝဲစ့ၢ်ကိးန့ၣ်ဟ့ၣ်တၢ်တီအကလုာ်ကထၢ,တၢ်အၢၣ်က့ၢ်နီၣ်က့ၢ်သ့အတၢ်
သးခကစီၣ်ဒီး, စ့ၢ်ကိးန့ၣ်က့ၢ်စ့ၢ်ကိးတၢ်တံးဒီး, သ့ဘၣ်တၢ်ဃၢ်ဃာ်သုလၢသးစီဆံၣ်ဘၣ်ဃးဒီးတၢ်စံးပာ်န့ၣ်လီၤ. (အဒုးဖူးစ့ၢ် ၁:၁၃)

ဘၣ်ဆၣ်ဒီးလၢက့ၢ်အကတဘီန့ၣ်, လံာ်စီဆံၣ်အသိတတဲပှၤထဲလၢပှၤစ့ၢ်ကိးန့ၣ်က့ၢ်တၢ်လၢကစၢ်ယုာ်ရူးခရံၣ်အပှၤစီၤ
ဘၣ်. အဝဲသ့ၣ်တဲဘၣ်ဃးဒီးကစၢ်ခရံၣ်အိၣ်လၢပပှၤစ့ၢ်ကိးန့ၣ်လီၤ. တၢ်နီၣ်နီၣ်တခီကစၢ်ခရံၣ်အနီၣ်ကစၢ်ဒ်အိၣ်ဆိးလၢပှၤ
စ့ၢ်ကိးန့ၣ်က့ၢ်တၢ်အသိးအကျိၤခိဖျိလၢသးစီဆံၣ်အတၢ်မၤစၤပှၤလၢပတၢ်အိၣ်မူတနံၤဘၣ်တနံၤလၢဟီၣ်ခိၣ်အံၤန့ၣ်လီၤ.ပကက့ၢ်
သကိးဖဲရဲမ့ၢ် ၈:၁၀-၁၁-မ့ၢ်ခရံၣ်မ့ၢ်အိၣ်လၢသ့ပှၤဒီး,ပနီၣ်ခိသံလၢတၢ်ဒီးဘးအသိဘၣ်ဆၣ်ဒီး,ပမူလၢတၢ်တီတၢ်လီၤအသိလီၤ.
ဒီးပှၤလၢအဒုးစၢ်ဆၢထၢၣ်က့ၢ်ယုာ်ရှူးလၢတၢ်သံတကၢ်, အသးမ့ၢ်အိၣ်ဝဲဆိးဝဲလၢသ့ပှၤဒီး, ပှၤလၢအဒုးစၢ်ဆၢထၢၣ်က့ၢ်ခရံၣ်လၢ
တၢ်သံန့ၣ်, ကမၤမူထီၣ်က့ၢ်သ့နီၣ်ခိလၢအသံသ့အံၤ, လၢအသးလၢအအိၣ်ဝဲဆိးဝဲလၢ သ့ပှၤအသိလီၤ. (ရဲမ့ၢ် ၈:၁၀-၁၁)

ဒ်လံာ်စီဆံၣ်တတီၤအံၤပာ်ဖျိဝဲအသိး, ပှၤကွဲးလံာ်စီဆံၣ်အသိဒုးန့ၣ်ဖျိဝဲလၢတၢ်အိၣ်ဖျိၣ်မ့ၢ်တၢ်တမံၤဃီလၢကစၢ်ခရံၣ်
အပှၤလၢမူခိၣ်, အဝဲသ့ၣ်သ့ၣ်ညါဝဲလၢတၢ်အၢၣ်လီၤဒီလီၤအစီၤတလၢထီၣ်ပဲၤထီၣ်ဖဲဟီၣ်ခိၣ်အံၤဒီးဘၣ်. တၢ်အစၢလၢ

ပထံနှင့်အားနှင့်, တင်အိတ်မူလတင်အာဂ်လီအီလီအသီအပူခဲအံကလီဆီဝဲကစင်ခရ်အတင်ဟဲကွဲခံဘျီတဘျီအ ကတီဂ်နုဂ်လီ.

ပမုဂ်တဲလအဂ်ဂ်နုဂ်,ခဲအံပုလအအိတ်မူလတင်အာဂ်လီအီလီအသီအပူတဖ်မဒဲးတင်ဒဲးဘးလီ.အါနုဒဲးအ နုဂ်တကွဲနုဂ်ပုလကမုဂ်နုဂ်ကမုဂ်တင်,ပုလအတအိတ်ဒီးတင်အုဂ်ကွဲခိဂ်ကွဲတင်အတင်နုဂ်,အိတ်ဒဲးလတင်အိတ်ဖျိတ်အပူဃုဂ် ဒီးပုလအနုဂ်တင်နီဂ်နီဂ်တဖ်လီ.ထဲဒုဂ်ပဲလကစင်ခရ်အတင်ဟဲခံဘျီတဘျီအဆာကတီဂ်နုဂ်ကစင်ယွဲအတင်မလပပူတ ဖ်ကလထီဂ်ပုထီဂ်ဝဲနုဂ်လီ.

လတင်ဂုဂ်ဒဲးအံအသီနုဂ်,လံာ်စီဆုံအသီသိဂ်လိပုလတချုးလကစင်ခရ်ဟဲကွဲဒဲးဘုဂ်နုဂ်ကစင်ယွဲဒုးနုဂ်တင်ဘျုး တင်ဖျိတ်ဆူပုကီးကဒဲးလတင်အိတ်ဖျိတ်ပူပာ်ဃုဂ်ဒီးပုလအဂုဂ်ကမုဂ်နုဂ်ကမုဂ်တင်တဖ်လီ. လံာ်စီဆုံအဆာဒဲးအမုဂ် ယီဟဂ် ၁၅:၁-၆ဒီး:၉-၁၅:၆-၆ဟုဂ်ပုလအဒဲးလပုလအတနုဂ်တင်တဖ်လဲဒီဖျိတ်ကစင်ယွဲအတင်သးကညီဒီဒီဒီမုဂ်မုဂ်လအတင် အိတ်မူပူဘုဂ်ဆုဂ်ဒီးအဝဲသုဂ်တဒီးနုဂ်တင်အုဂ်ကွဲခိဂ်ကွဲအတင်ဘျုးတင်ဖျိတ်ဘုဂ်.ဘုဂ်ဆုဂ်ဒီးလတင်ဆာကတီဂ်တကတီဂ်ဃီအ ပူနုဂ်, ကစင်ယွဲဒုးနုဂ်အတင်အုဂ်ကွဲခိဂ်ကွဲတင်ဘျုးတင်ဖျိတ်ဆူပုကီးကဒဲးလတင်အတင်တဖ်အအိတ် နုဂ်လီ.

လလံာ်စီဆုံအသီဒီးအလီလံာ်အပူပထံဘုဂ်လကစင်ယွဲတဲဖျိတ်ဝဲလအဝဲမုဂ်ပုလသုဂ်ဂုသးဝါဆူပုဟီဂ်ခိဂ်ဖဲခဲ လာ်အဂီဂ်, ဆူပုလအဂုဒီးပုလအအာ, ပုလအမတင်တီဒီးပုလအတတီဘုဂ်, ဆူပုလအမုဂ်အဖိတ်ဖျိတ်ဒီးပုလအတ မုဂ်အဖိတ်ဖျိတ်အဂီဂ်လီ.ကစင်ယွဲအတင်သုဂ်ဂုသးဝါအိတ်ဖျိတ်တြာဂ်ကလံာ်လအအိတ်ထံးလံာ်လံာ်အသီဒီးအဝဲတမဟးဂီပုတဘျီ ဃီဒဲးပတင်ဒဲးဘးအသီးဘုဂ်.အဝဲဟုဂ်ပုတင်ခွဲးတင်ယာ်လပကမူလအဘျုးအဖျိတ်အပူနုဂ်လီ.ဒီးခဲခါတခါနုဂ်,အဝဲဟုဂ်လီပု တင်ဆိတ်ဂုဆိတ်ဝါလအမုဂ်မုဂ်ခိဂ်ဂုထံ,ဒီးတင်ဂုထံအံလီဘုဂ်လပုလအတီအလီအဂုအဝါဒီးပုလအမတင်အာတင်သီ အစံာ်ဖျိတ်နုဂ်လီ. ပဘုဂ်တင်တဲစုဂ်ကီးပုလမုဂ်တင်ကတီဒုးဒိတ်ထီဂ်တင်မုဂ်တင်ဘီဒီးဟုဂ်တင်မူဆူပုဂု ပုဝါဒီးပုတဂုတဝါ အဂီဂ်စုဂ်ကီးလီ. အဝဲအံအသီပညီနုဂ်ကစင်ယွဲမုဂ်ပုလအသုဂ်ဂုသးဝါလတင်ဘုဂ်တုလအဂုဒီးအ တဂုဝဲခဲလာ်အဂီဂ် လကကျဲဒဲးအံအသီအဝဲဟုဂ်လီပုတင်ဆာကတီဂ်ဒီးတင်ခွဲးတင်ယာ်လပကသုဂ်ညါအတင်မုဂ်တင်တီအဂီဂ်နုဂ်လီ.အဝဲတဲပုလ၁ ဒီဖျိတ်လအတင်သးကညီအသီ,ကစင်ယွဲဟုဂ်လီပုလအတတီအဝဲ,ပုလအသမအံတဖ်တင်ခွဲးတင်ယာ်လအကဒိကနုဂ် အတင်ကစီဂ်,ကမလီအကလုဂ်ကထီဒီးဒီးနုဂ်ဘုဂ်တင်အုဂ်ကွဲခိဂ်ကွဲအဂီဂ်နုဂ်လီ.ကစင်ယွဲနုဂ်အသုဂ်ဂုသးဝါလပုလအ တနုဂ်လကစင်ယွဲအိတ်တဖ်အဂီဂ်ဒုဂ်လဲလီ.ဒီးပုလအဘုဂ်ဃးဒီးအါနုဂ်,အဝဲအာဂ်လီဝဲလကအိတ်ဒီးအါဒီးဆိတ်ဂုအါ လီစါလီထီလီ.

- ဒီးကထာဂ်အဲလ်ပု ဖးဒဲလ်လး

ဒီစီပီလူးကွဲးဖျိတ်ဝဲ ဒုးဖုးစုး ၂:၈-အဂုဂ်ဒဲးအံ, သုတုလတင်အုဂ်ကွဲခိဂ်ကွဲသုလတင်ဘျုးတင်ဖျိတ်လတင်နုဂ်အသီ လီ. ဒီးအဝဲနုဂ်တမုဂ်ဘုဂ်လသုဃ်ဒုဂ်သုဝဲဘုဂ်, မုဂ်ယွဲအတင်ဟုဂ်လီ. (ဒုးဖုးစုး ၂:၈)

အဲအံပထံဘုဂ်လံလကစင်ယွဲအတင်ဂုလီဒီးအပူဂီဂ်မုဂ်ပာ်ဃုဂ်ဒီးကစင်ယွဲအတင်သုဂ်အိတ်သးအိတ်တင်နုဂ်လီ. ခဲအံပကကွဲဂ်သကီးတင်အိတ်မူလတင်အာဂ်လီအီလီအပူပာ်ဃုဂ်ဒီးတင်မကွဲဒီးတင်သုဂ်တီသးရဲဒဲလဲဒဲအဂုဂ်နုဂ်လီ.ကစင် ယွဲဟုဂ်လီတင်မလီဂ်ဒဲးဒီးပုလအဘုဂ်ထွဲဒီးအတင်အာဂ်လီအီလီတဖ်ကဒိကနုဂ်အါအဂီဂ်ခိဖျိတ်လတင်ဒိကနုဂ်မုဂ်တင် လအဘုဂ်ထွဲဒီးကစင်ယွဲအတင်အာဂ်လီအီလီတဖ်နုဂ်လီ.

တင်သုဂ်တီသးရဲအတင်မကွဲတဖ် - TESTS OF LOYALTY

ဖဲခဲဆံယာ်ဖျိတ်အပူပုလသုလံာ်သုလံာ်အါကကွဲးထီဂ်သတြီဝဲတင်အာဂ်လီအီလီလလံာ်စီဆုံအပူဒီးအတင်မကွဲတ ဖ်ဒီးပုလပုလအအိတ်ဘုးလမုဂ်ထီဂ်တကပအတင်မကွဲလအဘုဂ်တင်ကီးအါလ၁ “စီလိဂ်စီပအတင်အာဂ်လီ” နုဂ်လီ. ဖဲတင်အာဂ်လီအီလီဝဲအံအပူနုဂ်ပုလအခိဂ်လအဒိဂ်တကဟုဂ်လီတင်ဘျုးတင်ဖျိတ်ဆူခါဂ်စးလအဆဲးတဖ်လီ. ပုဃုသုဂ်ညါတင်လအပူကွဲဂ်တဖ်ပာ်ဖျိတ်ဝဲလတင်လအဝဲသုဂ်ဘုဂ်မထွဲဝဲဒီးတင်မကွဲတင်သုဂ်တီသးရဲဆူပုလအမ တင်အာဂ်လီအဂီဂ်တအိတ်ဘုဂ်. တင်အစာလပာ်စီဂ်နုဂ်ပုလတခိနုဂ်, ပုလအကျိတ်ထံလုဂ်စီဆုံအတင်အာဂ်လီအီလီတဖ် စံးဝဲလတင်အာဂ်လီအီလီလလံာ်စီဆုံပူအါတီတအိတ်ဒီးတင်လအပာ်ဖျိတ်ထီဂ်ယွဲအပူဂီဂ်မုဂ်အတင်သုဂ်တီသးရဲဘုဂ်နုဂ်

ဘဝ. ဘဝဆုံးဒီးပုလအဃုသုညါတတ်တယံတမိဒ်ဒီးတဖှ်ပတ်ဖျါထီၣ်တၢ်လၢအလီၤဆီၣ်ဒီးပုလအပူၤကွံာ်တဖှ်တက့ၢ်
လီၤ. ခဲအံၤပသုၣ်ညါဘၣ်လၢစီၤလိၣ်စီၤပအတၢ်အၢၣ်လီၤအိၣ်လီၤလိၣ်ဘၣ်တၢ်သ့ၣ်တီၤသးရၤလၢတၢ်အၢၣ်လီၤအိၣ်လီၤအပူၤလီၤ.
လၢတၢ်န့ၣ်အဃိဖဲပထံၣ်လၢလံာ်စီၤဆံၣ်တဲပုလကစၢ်ယွၤမၤကွၢ်အပူၤဂီၢ်မုၢ်လၢတၢ်အၢၣ်လီၤအိၣ်လီၤလၢလံာ်စီၤဆံၣ်အပူၤတဖှ်ပတ်
ဃုာ်ဒီးတၢ်အၢၣ်လီၤအိၣ်လီၤအသီၣ်န့ၣ်လီၤ.

ဖဲလၢပတဲလၢကစၢ်ယွၤအတၢ်သ့ၣ်တီၤသးရၤလၢလံာ်စီၤဆံၣ်အတၢ်အၢၣ်လီၤအိၣ်လီၤအသီၣ်ပူၤန့ၣ်ပတြးဟးဆွဲးတၢ်န့ၣ်ပာ်
ကမၣ်တဖှ်န့ၣ်လီၤ. တၢ်အဆိကတၢ်တမံၤန့ၣ်, လၢလံာ်စီၤဆံၣ်ဒိတဘျီအပူၤန့ၣ်ပုၤတၢ်ဒီးဘးဖိလၢအဒီးန့ၣ်တၢ်အုၣ်က့ၢ်ဒိၣ်က့ၢ်
လၢအတၢ်မၤဂ့ၢ်အဃိတအိၣ်နီတက့ၢ်ဘၣ်. လၢပဂံၢ်ပဘါအဃိပမၤပုၤန့ၣ်ကစၢ်ယွၤအတၢ်မိၣ်န့ၣ်သးလိၣ်သးပကဒီးန့ၣ်တၢ်အုၣ်က့ၢ်
ဒိၣ်က့ၢ်တသ့ဘၣ်. တၢ်ခံမံၤတမံၤန့ၣ်တၢ်ဂ့ၢ်လၢပကမၤအိၣ်ခဲလၢာ်န့ၣ်ကဲထီၣ်လိၣ်ထီၣ်ဒိဖျါလၢကစၢ်ယွၤအဘျီအဖျိၣ်လၢအမၤ
တၢ်လၢပပူၤန့ၣ်လီၤ. ပမၤဂ့ၢ်တၢ်တသ့လၢလၢပုၤပုၤမ့တမ့ၢ်ပဒိၣ်မုၢ်မၤဂ့ၢ်တၢ်တုၤလီၤထီၣ်ဘးဘၣ်မ့တမ့ၢ်လၢကစၢ်ယွၤအတၢ်
သးကညါဒီးအသးစီၤဆံၣ်အစိ ကမိၤအဃိဘၣ်န့ၣ်လီၤ. ဒီးတၢ်သၢမံၤတမံၤန့ၣ်, ပကဘၣ်ပတ်သ့ၣ်ပတ်သလၢကစၢ်ယွၤအဲၣ်ဒီးအပူၤ
ဂီၢ်မုၢ်ကအိၣ် ဒီးတၢ်ဒိကန့ၣ်န့ၣ်လီၤ. လၢလံာ်စီၤဆံၣ်အလီၤလံာ်ဒီးအသီၣ်ကတြုၤလၢာ်အပူၤန့ၣ်, ကစၢ်ယွၤမၤကွၢ်အပူၤဂီၢ်မုၢ်အ
သးဒီးအတၢ်အဲၣ်အိၣ်နီၣ်ဒီးသန့ၣ်အသးလၢအဲၣ်သ့ၣ်အိၣ်မူထွဲၣ်ကစၢ်ယွၤမၤလိာ်အိၣ်အသးန့ၣ်လီၤ.

တၢ်လၢပအဲၣ်ဒီးလၢပုၤစ့ၢ်က့ၢ်န့ၣ်က့ၢ်တၢ်တဖှ်ကသ့ၣ်ညါဝဲန့ၣ်နီၣ်တက့ၢ်တက့ၢ်အတၢ်ရၤလိာ်သးဒီးကစၢ်ယွၤတစး
ထီၣ်လၢလံာ်စီၤဆံၣ်အပူၤန့ၣ်ဘၣ်. မ့မ့ၢ်တမံၤတၢ်လၢထီၣ်ပုၤထီၣ်တမံၤန့ၣ်လီၤ. “ယကမ့ၢ်အဲၣ်သ့ၣ်အပူၤဒီးအဲၣ်သ့ၣ်ကမ့ၢ်ယပုၤ
ဂီၢ်မုၢ်န့ၣ်လီၤ.” အဲၣ်အံၤမ့ၢ်တၢ်တိာ်လၢကစၢ်ယွၤပတ်လီၤဝဲလၢတၢ်အိၣ်ထံးလံာ်လံာ်လၢဒုၤဒုၤတၢ်သ့ၣ်လီၤပုၤ, ဒီး ဝဲမံၤရှု ၁၂,
ဒီးဖဲလၢအဲၣ်မၤတၢ်အၢၣ်လီၤအိၣ်လီၤဒီးအပူၤဂီၢ်မုၢ်အခါဒုၣ်လဲာ်လီၤ. လၢတၢ်န့ၣ်အဃိလံာ်ဝဲမံၤရှုပတ်ဖျါထီၣ်န့ၣ်ပုၤလၢတၢ်ဒိက
န့ၣ်မ့ၢ်တၢ်လၢအရၤဒိၣ်ဝဲန့ၣ်လီၤ. အဲၣ်အံၤမ့ၢ်တၢ်ဒိကန့ၣ်အဘျီအဃိဘၣ်. အဲၣ်အံၤမ့ၢ်လၢကစၢ်ယွၤအဲၣ်ဆိပုၤ, အဲၣ်မၤဘၣ်
ထွဲအသးဒီးပုၤ, အဲၣ်တုၤပုၤ, အဲၣ်အိၣ်ဒီးပုၤဖဲလၢပလဲာ်ဒိကတၢ်လူၢ်တၢ်တြီၤတဖှ်, ဖဲလၢပလဲာ်ဒိကပုၤမုၢ်ကန့ၣ်တဖှ်, ဒီးဖဲလၢပ
မၤန့ၣ်တၢ်အခါ ဒုၣ်လဲာ်လီၤ. ဒိဖျါလၢတၢ်န့ၣ်အဃိတၢ်ဒိကန့ၣ်ပဲအိၣ်ထီၣ်ဒိဖျါလၢတၢ်ရၤလိာ်ဘၣ်ထွဲသးအပူၤ, တမ့ၢ်ဒိတၢ်သိၣ်
တၢ်သီအိၣ်ဝဲအသးန့ၣ်ဘၣ်.

- ဒီးကထာၣ် ကျိဝဲလံာ်စံာ်ဟာထာၣ်

လံာ်စီၤဆံၣ်လီၤလံာ် - Old Testament

ပုၤကိးဂဒီးသ့ၣ်ညါလၢကစၢ်ယွၤမၤကွၢ်စီၤအၢၣ်ဒိအတၢ်အၢၣ်လီၤအိၣ်လီၤအခါၣ်စးတက့ၢ်အသးလၢဒုၤဒုၤတၢ်သ့ၣ်အ
ပူၤန့ၣ်လီၤ. ဒီးပထံၣ်ဘၣ်စ့ၢ်ကိးလၢကစၢ်ယွၤကိးထီၣ်တၢ်သ့ၣ်တီၤသးရၤလၢအပူၤဃုထၢဖိတဖှ်အဂီၢ်လၢစီၤအၢၣ်ဒိအပူၤဒိပစံး
တၢ်အသးပုၤဟီၣ်ခိၣ်ဖိကိးကလုာ်ဒဲးအဂီၢ်လီၤ.

စီၤနီၣ်အစ့ၢ်ကိးဘၣ်တၢ်မၤကွၢ်အိၣ်ဒိအမ့ၢ်တၢ်အၢၣ်လီၤအိၣ်လီၤအခါၣ်စးတက့ၢ်လၢအနီၣ်ကစၢ်ဒိဝဲဖဲတချုးလၢထံလုာ်
ဘာတၢ်ဒီးဘၣ်ဒီးဖဲလၢထံလုာ်ဘာတၢ်ဝံၤအလီၤခဲန့ၣ်လီၤ. ဒီးလံာ်စီၤဆံၣ်တဲဘၣ်ပုၤလၢကစၢ်ယွၤဆဲးမၤကွၢ်ပုၤဟီၣ်ခိၣ်ဖိခဲလၢာ်ဒိ
ဖျါလၢစီၤနီၣ်အဒီးအဲၣ်အံၤဘၣ်ထွဲစ့ၢ်ကိးဒီးပုၤဟီၣ်ခိၣ်ဖိခဲလၢာ်န့ၣ်လီၤ.

စီၤအၢၣ်တြၢဟ့ၣ်အဂ့ၢ်တဲဘၣ်စ့ၢ်ကိးပုၤလၢကစၢ်ယွၤမၤကွၢ်အိၣ်ဒိအမ့ၢ်ခါၣ်စးတက့ၢ်အသးလၢကျဲအမံၤမံၤလီၤ.ပကကွၢ်
အဒိထဲတခါစီၤဖဲဝဲမံၤရှုၤၤ-၁၉တဲဘၣ်ပုၤလၢကစၢ်ယွၤမၤကွၢ်စီၤအၢၣ်တြၢဟ့ၣ်ဖဲလၢအမၤအလဲာ်လုာ်ထီၣ်အဖိခွဲစီၤအံးစဲးန့ၣ်
လီၤ.ဖဲဝဲမံၤရှုၤၤ-၁၂,ကစၢ်ယွၤကလုးတကစံးဘၣ်အိၣ်စီၤအၢၣ်တြၢဟ့ၣ်-ဒီးစံးဝဲဒုၣ်,ယုာ်ထီၣ်န့ၣ်လၢဖိသ့ၣ်အလီၤတဂ့ၢ်,ဒီးမၤအိၣ်
လၢတၢ်နီၣ်တမံၤတဂ့ၢ်. အဂ့ၢ်ဒိအံၤ, ခဲကန့ၣ် အံၤယသ့ၣ်ညါလၢန့ၣ်ပုၤယွၤလီၤ. ယမၤန့ၣ်န့ၣ်, န့ၣ်တက့ၢ်န့ၣ်န့ၣ်တညး ဘၣ်လီၤ.
(ဝဲမံၤရှု ၂၂:၁၂)

လံာ်စီၤဆံၣ်တဆၢအံၤတဲဘၣ်ပုၤလၢကစၢ်ယွၤဟ့ၣ်လီၤတၢ်ကလုာ်ဆူစီၤအၢၣ်တြၢဟ့ၣ်အအိၣ်လီၤ.အဲၣ်မၤကွၢ်အိၣ်ဒိအသးအ
ကပတ်ဖျါထီၣ်အတၢ်ပတ်သးအမ့ၢ်အတီအဂီၢ်န့ၣ်လီၤ.

လၢကျဲဒိအံၤအသးန့ၣ်,လံာ်စီၤဆံၣ်သိၣ်လိပုၤလၢကစၢ်ယွၤမၤကွၢ်တၢ်သ့ၣ်တီၤသးတီဆူအပူၤဃုထၢဖိတဖှ်အအိၣ်ဒိဖျါ
လၢစီၤအၢၣ်တြၢဟ့ၣ်န့ၣ်လီၤ.

ကစၢ်ယွၤအတၢ်မၤကွၢ်အံၤပၣ်ဃုာ်ဒီးပှၤအံၣ်စရၤလးဖိဒီးပှၤအံၣ်တဖၣ်ဖိလၢအန့ၢ်ဘၣ်သၢ်ဃုာ်တၢ်ဒီးပှၤအံၣ်စရၤလးဖိတဖၣ်ခဲလၢာ် အဂီၢ်မ့ၢ်လၢစီၤအၤတြၢဟၣ်ကဲထီၣ်ခၢၣ်စးလၢအဝဲသ့ၣ်အဂီၢ်န့ၣ်လီၤ.

စီၤမိၤဂ့ၢ်ဘၣ်တၢ်မၤကွၢ်အိၣ်ဒီးဖျိလၢကစၢ်ယွၤအတၢ်မၤကွၢ်အိၣ်လၢအတၢ်အိၣ်မူအပူၤဒ်ခၢၣ်စးတဂၤလၢအံၣ်စရၤလးအ ဂီၢ်အသိးန့ၣ်လီၤ.ဒီးကစၢ်ယွၤတဲဘၣ်အိၣ်လီၤတံၢ်လီၤဆဲးလၢအဝဲဟ့ၣ်လီၤတၢ်သိၣ်တၢ်သီတဖၣ်ဆူပှၤအံၣ်စရၤလးဖိအအိၣ်မ့ၢ်ဒ် သိးအကမၤကွၢ်အဝဲသ့ၣ်အဂီၢ်န့ၣ်လီၤ. ဖဲ ၅မိၤဂ့ၢ် ၈:၂ န့ၣ်စီၤမိၤဂ့ၢ်စံးဘၣ်ပှၤဂီၢ်မ့ၢ်ဒ်အံၤ- ဒီးန့ၣ်သ့ၣ်နီၣ်ထီၣ်က့ၤက့ၤဒီဘိညါ လၢယွၤန့ၣ်ကစၢ်ဒုးလဲၤန့ၣ်အန့ၣ်လ့ၢ်ဆံအံၤလၢပှၤမ့ၢ်ကန့ၢ်ဒ်သိးအကဒုးဆီၣ်လီၤန့ၣ်သး, ဒ်သိးအကမၤကွၢ်န့ၢ်န့ၣ်အတၢ် မၤလိာ်န့ၣ်တတီၢ်ဘၣ်လဲၣ်န့ၣ်, ဒ်သိးအကသ့ၣ်ညါတၢ်အိၣ်လၢန့ၣ်သးကံၢ်ပှၤလီၤ. (၅မိၤဂ့ၢ် ၈:၂)

လၢတၢ်တမံၤဃီအပူၤန့ၣ်, စီၤပၤအဝဲဘၣ်တၢ်မၤကွၢ်အတၢ်သ့ၣ်တီသးရၤဒ်အမ့ၢ်ဘီမ့ၢ်အတၢ်အၢၣ်လီၤအိၣ်လီၤအ ခၢၣ်စးတဂၤအသိးန့ၣ်လီၤ. ဒီးဒ်ပှၤကွဲးလံာ်စီဆံၣ်လီၤလံာ်ဒီးတၢ်ကွဲးအဂုၤအဂၤတဖၣ်ယၤထီၣ်ဝဲတဘျီဘၣ်တဘျီဘၣ်ထွဲဒီးကစၢ် ယွၤမၤကွၢ်အပူၤဃုထၢဖိ, စီၤပၤအဝဲအဖိခွါတဖၣ်ဒီးပှၤအံၣ်စရၤလးဖိလၢအဝဲသ့ၣ်အတၢ်အိၣ်မူတစီၤဒ်အဝဲသ့ၣ်အပူၤန့ၣ်လီၤ.

ပယၤထီၣ်တၢ်လံာ်ကစၢ်ယွၤမၤကွၢ်အပူၤဃုထၢဖိအခၢၣ်စးတဖၣ်လၢလံာ်စီဆံၣ်အလီၤလံာ်အပူၤအသိးန့ၣ်ခဲအံၤပကဃု သ့ၣ်ညါကစၢ်ယွၤအတၢ်မၤကွၢ်အပူၤဂီၢ်မ့ၢ်အတၢ်သ့ၣ်တီသးရၤလၢလံာ်စီဆံၣ်အသိးပူၤန့ၣ်တက့ၢ်.

တၢ်အၢၣ်လီၤအိၣ်လီၤအသိး - New Covenant

ဒ်ပထံၣ်သ့ၣ်ညါတ့ၢ်လံာ်အသိး, ကစၢ်ယွၤလူလီၤဂၢ်လီၤအတၢ်ဘျူးတၢ်ဖျိၣ်လၢအတၢ်အၢၣ်လီၤအိၣ်လီၤအသိးအပူၤန့ၣ်ပ တထံၣ်န့ၣ်အိၣ်လၢလံာ်စီဆံၣ်အတၢ်မၤနီၣ်မၤဃါလၢအပူၤကွၢ်အပူၤန့ၣ်ဘၣ်. အဝဲအံၤမ့ၢ်ဝဲတီဝဲလီၤ. ဘၣ်မနုၤအဃိလၢအမ့ၢ်ဝဲတီ ဝဲလဲၣ်. ဒ်လံာ်စီဆံၣ်အလီၤလံာ်အတၢ်အၢၣ်လီၤအိၣ်လီၤတဖၣ်အသိးန့ၣ်, တၢ်အၢၣ်လီၤအိၣ်လီၤအသိးလိာ်ဘၣ်တၢ်မၤကွၢ်တၢ်သ့ၣ်တီ သးရၤစ့ၢ်ကိးလီၤ.

လၢတၢ်ဂ့ၢ်ဒ်အံၤအဃိန့ၣ်, လံာ်စီဆံၣ်အသိးပာ်ဖျါန့ၣ်ပှၤလီၤတံၢ်လီၤဆဲးဘၣ်ထွဲဒီးကစၢ်ခရံၣ်အတၢ်သ့ၣ်တီသးရၤဒ်အမ့ၢ် တၢ်အၢၣ်လီၤအိၣ်လီၤအသိးခၢၣ်စးတဂၤန့ၣ်လီၤ. လံာ်စီဆံၣ်အသိးတဲဘၣ်စ့ၢ်ကိးပှၤလၢဖဲလၢကစၢ်ခရံၣ်ဟဲသ့ၣ်ထီၣ်အဘီအမ့ၢ်န့ၣ်, အနီၣ်ကစၢ်ဒ်ဝဲမၤန့ၢ်ကွၢ်တၢ်မၤကွၢ်အတၢ်သ့ၣ်တီသးရၤတဖၣ်ဒ်ကစၢ်ယွၤလိာ်ဘၣ်ဝဲအသိးန့ၣ်လီၤ. လံာ်စ့ၢ်တြၢ ၄:၁၅ စံးဝဲ - အဂ့ၢ်ဒ်အံၤ, ပအိၣ်ဒီးပှၤလုၢ်တၢ်အိၣ်လၢအသးကညါပာ်စၢ်ဘါစၢ်တသ့ဘၣ်န့ၣ်, တမ့ၢ်ဘၣ်, မ့ၢ်အဘၣ်တၢ်လုပစီၢ်ကိးအမံၤဒဲးဒ်ပ ဝဲဒ်အသိးန့ၣ်ဘၣ်ဆၣ်ဒီး, အတၢ်ဒဲးဘးတအိၣ်ဘၣ်. (စ့ၢ်တြၢ ၄:၁၅)

ဘၣ်ထွဲဒီးတၢ်ဒ်ကန့ၣ်သရၣ်စီၤပိလူးပာ်ဖျါထီၣ်ဝဲဖဲ ဖဲလံးပံၤ ၂:၈- ဒီးဘၣ်တၢ်ထံၣ်န့ၢ်အိၣ်လၢအကွၢ်အဂီၢ်ဒ်ပှၤကညါအ သိးသတးဒီး, ဆီၣ်လီၤအသးဒီးစ့ၢ်ဝဲတုၤအဒိးသံအသး, အခိၣ်တလိာ်, တုၤအဒိးသံအသးလၢထူၣ်စုညါအလီၤလီၤ. (ဖဲလံးပံၤ ၂:၈)

လၢလံာ်စီဆံၣ်အသိးယွၤဂ့ၢ်ပိညါအပူၤန့ၣ်, ကစၢ်ယွၤအတၢ်သးတီလၢအတၢ်မၤအပူၤမ့ၢ်ဝဲဖဲအနီၣ်ကစၢ်ဟ့ၣ်လီၤအသး လၢကသံလၢထူၣ်စုညါအလီၤန့ၣ်လီၤ. ဘၣ်ဆၣ်ဒီးဘၣ်မနုၤအဃိလၢတၢ်မၤထွဲတၢ်ဒ်ကန့ၣ်ဝဲအံၤအိၣ်ဒီးအခိပညိဒ်ဒ်မ့ၢ်မုၢ် လဲၣ်.

စးထီၣ်လၢတၢ်ဒဲးဘးဟဲန့ၣ်ဆူဟီၣ်ခိၣ်အံၤန့ၣ်, ကစၢ်ယွၤဒုးအိၣ်ထီၣ်တၢ်လုၢ်ထီၣ်ဆၣ်ဖိကီၢ်ဖိအသ့ၣ်လၢအမ့ၢ်တၢ်ပျါ တၢ်ဒဲးဘးဒ်သိးဒီးအပူၤဃုထၢဖိကမၤထွဲဝဲတစီၤတလီၢ်အဂီၢ်န့ၣ်လီၤ. ဘၣ်ဆၣ်ဒီးဒ်စ့ၢ်တြၢ ၁၀:၁-၄ သိၣ်လိပှၤအသိး, တၢ်လုၢ်တၢ် ပာ်အဝဲအံၤတမ့ၢ်တၢ်လၢအလၢအပွဲဘၣ်, မ့ၢ်လၢကစၢ်ယွၤအတၢ်ပျါတၢ်ကမၢ်န့ၣ်လီၤဆီန့ၢ်ဒဲးတၢ်အဝဲအံၤလၢအဘီအမ့ၢ်အ ပူၤန့ၣ်လီၤ. ဒီးဖဲလၢပှၤအံၣ်စရၤလးတဖၣ်ဘၣ်တၢ်စိာ်မၤကဲက့ၢ်အိၣ်အကတီၢ်န့ၣ်, ကစၢ်ယွၤလိာ်ဖျါထီၣ်အသးဖဲဝဲယဂျါယၤ၅၃:၁-၁၂ , အဝဲအံၤဒဲးဒီးဝဲလၢယွၤအခူအပူၤတဂၤလၢအမ့ၢ်မ့ၢ်ဒ်အသိးကတူၢ်သံအသးလၢပှၤဂီၢ်မ့ၢ်အတၢ်ဒဲးဘးကဘၣ်တၢ်ပျါအိၣ်အဂီၢ် န့ၣ်လီၤ. လၢအတၢ်သံအဃိန့ၣ်, ဘီမ့ၢ်အတၢ်အၢၣ်လီၤအိၣ်လီၤအခၢၣ်စးတဖၣ်ကဟဲစိာ်န့ၣ်တၢ်မၤန့ၢ်အထူအယိာ်အဘီမ့ၢ်ဆူက စၢ်ယွၤအပူၤဃုထၢဖိတဖၣ်အဂီၢ်န့ၣ်လီၤ. ကစၢ်ယုၣ်ဂျူးမၤလၢထီၣ်ပှၤထီၣ်တၢ်အံၤဖဲလၢအနီၣ်ကစၢ်ဒ်ဝဲတုၤသံအသးလၢထူၣ်စု

လံာ်စီဆုံတဆာအံၤကတိၤဖျါထီၣ်ဝဲလၢ၊လံာ်စီဆုံအသိအယုၤဂ့ၢ်ပိညါအိၣ်ဒီးကစၢ်ယုၤအတၢ်မၤလိာ်တဖၣ်ဒ်အမ့ၢ်တၢ်မၤကွၢ်တၢ်သ့ၣ်ထီၣ်တီၤသးရၢဒ်သးကမၤဖျါထီၣ်ပုၤလၢအဘၣ်ထွဲဒီးကစၢ်ခရံၣ်အနီၣ်ခိဒီးပုၤစ့ၢ်က့ၢ်တၢ်န့ၢ်တၢ်လၢအတီတဖၣ်န့ၣ်လီၤ။

မ့ၢ်တန့ၤဖဲလၢအဘၣ်တၢ်ဟ့ၣ်လီၤန့ၣ်, ကစၢ်ခရံၣ်ဒုးအိၣ်ထီၣ်တၢ်အာၣ်လီၤအိၣ်လီၤအသိန့ၣ်လီၤ. ဒ်တၢ်အာၣ်လီၤအိၣ်လီၤအဂ့ၢ်အတၢ်တဖၣ်အသိန့ၣ်, တၢ်အာၣ်လီၤအိၣ်လီၤအသိအံၤပာ်ဃုာ်ဒီးတၢ်တူၢ်ခိၣ်ပာ်သးနီၣ်နီၣ်ဒီးတၢ်မၤလၢအကဘၣ်တၢ်မၤထွဲအိၣ်တဖၣ်န့ၣ်လီၤ. ဒီးပတၢ်တူၢ်ခိၣ်ပာ်သးနီၣ်နီၣ်လၢတၢ်အာၣ်လီၤအိၣ်လီၤအဝဲအံၤအပူၤမ့ၢ်တၢ်ဟ့ၣ်လီၤအးလီၤပသးလၢကစၢ်ယုၤဂ့ၢ်ခရံၣ်အပူၤ, တၢ်ဒိကန့ၣ်ဒီးပိာ်ထွဲအကျဲတဖၣ်, နာ်အီၤလၢအ မ့ၢ်ပကစၢ်, ဒီးအိၣ်မူထွဲအီၤ, လၢပသ့ၣ်ကံၢ်သးလဲအပူၤဒီးလၢပတၢ်အိၣ်မူတန့ၤဘၣ်တန့ၤအပူၤန့ၣ်လီၤ. ဘၣ်ဆၣ် ဒီးတၢ်လၢအလီၤအိၣ်သပုၤကတၢ်တဖၣ်ဖဲအံၤန့ၣ်မ့ၢ်ဝဲတၢ်ဖိးတၢ်မၤလၢပဘၣ်မၤအိၣ်ဒ်ဒီးဒီးတၢ်အာၣ်လီၤအိၣ်လီၤအဂ့ၢ်လၢပာ်ဃုာ်ထီၣ်အဂီၢ်အံၤပမၤအီၤလၢထီၣ်ပုၤထီၣ်သ့ဒၣ်ထဲလၢသးစီဆုံအစိကမီၤအတၢ်အိၣ်ဒီးပုၤအသိလီၤ. ဒီးသးစီဆုံအတၢ်မၤတၢ်လၢပပူၤဒ်သးပကစၢ်ဒီးတၢ်ဒိကန့ၣ်အံၤမၤအါထီၣ်မၤလၢထီၣ်ပုၤထီၣ်တၢ်လၢပကြၢၤမၤတဖၣ်ဒ်လံာ်စီဆုံစံးဘၣ်ပုၤအသိန့ၣ်လီၤ. လၢတၢ်အံၤအသိပုၤလၢအကွၢ်လီၤပုၤဒီးအိၣ်ဒီးပုၤတတၢ်သ့ၣ်ခသးခဃုာ်ဒီးပုၤဒီးပသးခလၢအပူၤန့ၣ်လီၤ. အဝဲအံၤတဲဘၣ်စ့ၢ်ကီးပုၤလၢမူခိၣ်အဘိအမုၢ်န့ၣ်တမ့ၢ်မူဒါလၢပကဘၣ်မၤဝဲအီၤဒါဘၣ်,မ့ၢ်တစီမ့ၢ်တၢ်ဂ့ၢ်တၢ်ဝဲ, တၢ်သ့ၣ်ခသးခဃုာ်ဒီးတၢ်ဃုာ်ဖိးလၢသးစီဆုံအပူၤန့ၣ်လီၤ. ပုၤစီဆုံလၢအဒိၣ် အထီတနီၤတဲဘၣ်ပုၤလၢတၢ်မၤလၢပဘၣ်မၤအိၣ်တဖၣ်မ့ၢ်ဝဲတၢ်စ့ၢ်တၢ်န့ၣ်ဒီးတၢ်သ့ၣ်တီၤသးတီၤဒီးပကစၢ်တကၢ်တမ့ၢ်လၢပမၤလၢပုၤအီၤဒ်လၢတၢ်သ့ၣ်ဃုာ်သးဃုာ်အပူၤဘၣ်, မ့ၢ်တစီမ့ၢ်တၢ်သ့ၣ်အိၣ်သးအိၣ်အပူၤ, ဒီးလၢပသးဒီဖျါညါမ့ၢ်လၢအဝဲမၤန့ၣ်တၢ်ခဲလၢာ်လၢပဂီၢ်အသိန့ၣ်လီၤ. ဒီးပထံၣ်န့ၣ်ကျဲလၢပကဘၣ်ပိာ်ထွဲတဖၣ်လၢတၢ်သ့ၣ်ခသးခဃုာ်န့ၣ်လီၤ.

- ဒီးကထာၣ်ကျဲၣ်ကံၢ်စကီးကံၢ်

ခဲအံၤပထံၣ်ဘၣ်ကစၢ်ယုၤအတၢ်ဂ့ၢ်လိာ်ဒီးအပူၤဃုထာ်တဖၣ်လၢတၢ်အာၣ်လီၤအိၣ်လီၤအသိအပူၤဘၣ်ထွဲဒီးကစၢ်ယုၤအတၢ်သ့ၣ်အိၣ်သးအိၣ်တၢ်ဒီးအတၢ်မၤကွၢ်အတၢ်သ့ၣ်တီၤသးရၢန့ၣ်လီၤ.ခဲအံၤပကမၤလိာ်တၢ်သးခါတခါလၢအမ့ၢ်ဝဲတၢ်ပိာ်ထွဲထီၣ်အသးလၢတၢ်ဆိၣ်ဂ့ၢ်ဒီးတၢ်ဆိၣ်အာၣ်ပုၤလၢအဒိကန့ၣ်တၢ်ဒီးပုၤလၢအတဒိကန့ၣ်တၢ်အဂီၢ်န့ၣ်လီၤ.

တၢ်လၢအပိာ်ထွဲထီၣ်အခံ- CONSEQUENCES

ပကကွၢ်တၢ်ပိာ်ထွဲထီၣ်အခံလၢပုၤဒိကန့ၣ်တၢ်ဒီးပုၤလၢအတဒိကန့ၣ်တၢ်အဂီၢ်လၢတၢ်အာၣ်လီၤအိၣ်လီၤအပူၤဒ်ကစၢ်ယုၤအနီၣ်ကစၢ်ဒ်အတၢ်တီၢ်အိၣ်အသိန့ၣ်တက့ၢ်. ပကမၤလိာ်လံာ်စီဆုံအလီၤလံာ်အတၢ်အာၣ်လီၤအိၣ်လီၤတဖၣ်အဂ့ၢ်ဖုၣ်ကိာ်ဖိဒီးပကကွၢ်ကဒီးဆူတၢ်အာၣ်လီၤအိၣ်လီၤသိန့ၣ်တက့ၢ်.အဆိကတၢ်ပကကွၢ်တၢ်ပိာ်ထွဲထီၣ်အခံလၢအမ့ၢ်တၢ်ဆိၣ်ဂ့ၢ်ဒီးတၢ်ဆိၣ်အာၣ်လၢလံာ်စီဆုံအလီၤလံာ်အပူၤန့ၣ်တက့ၢ်.

လံာ်စီဆုံအလီၤလံာ်- Old Testament

ဖဲပကကွၢ်တၢ်အာၣ်လီၤအိၣ်လီၤအသိန့ၣ်, တၢ်ပိာ်ထွဲလၢအမ့ၢ်တၢ်ဆိၣ်ဂ့ၢ်ဒီးတၢ်ဆိၣ်အမ့ၢ်တၢ်လၢအရ့ဒိၣ်မးလၢကစၢ်ယုၤအတၢ်ဂ့ၢ်လိာ်သးဒီးခါၣ်စးလၢအဃုထာ်တဖၣ်အဂီၢ်ဒီးအပူၤဂီၢ်မုၢ်လၢအဃုထာ်တဖၣ်အဂီၢ်စ့ၢ်ကီးန့ၣ်လီၤ.ပယၤထီၣ်တ့ၢ်လံာ်လၢကစၢ်ယုၤရဲၣ်ကျဲၣ်လီၤအတၢ်အာၣ်လီၤအိၣ်လီၤတဖၣ်အကျိၤအကျဲၣ်လီၤဆိလိာ်အသးလၢပုၤဟီၣ်ခိၣ်ဖိန့ၢ်ပာ်ဝဲတသ့လဲာ်န့ၣ်လီၤ. လၢတၢ်န့ၣ်အသိလၢလံာ်စီဆုံအပူၤကစၢ်ယုၤညါန့ၣ်မၤချ့ထီၣ်, မၤဒိၣ်ထီၣ်, မၤစ့ၢ်လီၤ,မၤကဘျၢလီၤဒီးမ့တမ့ၢ်မၤဟးဂီၢ်ကွံာ်တၢ်ဆိၣ်ဂ့ၢ်ဒီးတၢ်ဆိၣ်အာၣ်လီၤအိၣ်လီၤအိၣ်ဝဲအသိလၢပုၤဟီၣ်ခိၣ်ဖိန့ၢ်ပာ်ဝဲတသ့ဘၣ်အပူၤလီၤ.ဘၣ်ဆၣ်ဒီးအဝဲမၤဝဲထီၣ်ဒ်အကြၢၤဝဲဘၣ်ဝဲလၢအနီၣ်ကစၢ်ဒ်အတၢ်ကူၣ်တၢ်ဆးဒီးတၢ်ဂ့ၢ်တၢ်ဝဲအိၣ်ဝဲအသိန့ၣ်လီၤ.

ဖဲလၢတၢ်အာၣ်လီၤအိၣ်လီၤအသိန့ၣ်ထံးခိၣ်ဘိအပူၤန့ၣ်,ကစၢ်ယုၤဆိၣ်အာၣ်စီၤအဒ်ဒ်အခါၣ်စးတကၢ်လၢအမ့ၢ်တၢ်သံဒ်အမ့ၢ်အတၢ်တဒိကန့ၣ်တၢ်အဘူးအလဲန့ၣ်လီၤ. ဘၣ်ဆၣ်ဒီး, ပထံၣ်န့ၣ်လၢကစၢ်ယုၤဆိၣ်ဂ့ၢ် စီၤအဒ်ဒ်စ့ၢ်ကီးလီၤ.လံာ် ဝဲမိၤဂူၤ ၃:၁၅ ပာ်ဖျါထီၣ်ဝဲလၢကစၢ်ယုၤအာၣ်လီၤပုၤဟီၣ်ခိၣ်ဖိန့ၢ်ပာ်ဝဲလၢပမၤန့ၣ်မုၢ်ကီၤလံာ်အစိကမီၤဒီဖျါသ့ဝဲလၢ“တၢ်ချံလၢအမ့ၢ်”ပိာ်မုၢ်

ကစၢ်ခရံၣ်သးခုလၢကစၢ်ယွၤအတၢ်ဆိၣ်ဂ့ၤဆိၣ်ဝါအပူၤဖဲလၢအဘီအမုၢ်ဆဲးမၤဒီးအသးဒီးအနီၣ်ကစၢ်ဒၣ်ဝဲပဘၣ်တၢ်ဘၣ်တ့ၣ်
လၢၣ်လၢအပၢ်စုထွဲအစီၤထံးန့ၣ်လီၤ.ဒီးအဝဲကဘၣ်တၢ်ဆိၣ်ဂ့ၤအါန့ၣ်အလီၤဖဲလၢအဘီအမုၢ်လၢထီၣ်ပွဲၤထီၣ်ဖဲအဝဲဒီးန့ၣ်ဘၣ်တၢ်
န့ၣ်သါလီၤထူလီၤယီၣ်ဒီးပဘၣ်တၢ်ဘၣ်တ့ၣ်အသိတဖၣ်အဆၢကတီၢ်န့ၣ်လီၤ.

ဒ်လံာ်စီဆံၣ်အသိယွၤဂ့ၢ်ပိညါဖံးထီၣ်ပတြၢကစၢ်ယွၤလၢအဒီးန့ၣ်ဘၣ်တၢ်ဆိၣ်ဂ့ၤလၢကပဘၣ်တၢ်ဘၣ်တ့ၣ်လၢအသိး
န့ၣ်,ပသ့ၣ်ညါလၢတၢ်ပိာ်ထွဲထီၣ်အခံလၢတၢ်အၢၣ်လီၤအိၣ်လီၤအသိအပူၤအံၤမၤစ့ၢ်ကိးအသးလၢတၢ်အိၣ်ဖျိၣ်အပူၤဒ်ပူၤဂီၢ်မုၢ်အ
သိလၢတၢ်အၢၣ်လီၤအိၣ်လီၤအသိအပူၤန့ၣ်လီၤ.

ပကဒုးသ့ၣ်ညါနီၣ်လိာ်ပသးအသိတဘျီကဒီးလၢလံာ်စီဆံၣ်အသိအတၢ်စူၢ်တၢ်န့ၣ်ဘၣ်ထွဲဒီးတၢ်မ့ၢ်တၢ်တမံၤဃီလၢခရံၣ်
အပူၤဟဲစိာ်တၢ်ခံမံၤလၢအမ့ၢ်တၢ်မ့ၢ်တၢ်တီၢ်နီၣ်နီၣ်န့ၣ်လီၤ. ပစံးသ့ၣ်လၢပအိၣ်လၢကစၢ်ခရံၣ်အပူၤတၢ် ဆိၣ်ဂ့ၤဆိၣ်ဝါလီၤထူလီၤ
ယီၣ်ဘၣ်တၢ်ပာ်လီၤန့ၣ်အိၣ်လၢပုၤန့ၣ်တၢ်လၢအတီတဖၣ်အဂီၢ်န့ၣ်လီၤ.ပုၤန့ၣ်တၢ်လၢအတီတဖၣ်ဟံးန့ၣ်တၢ်အိၣ်ဘျီအိၣ်သါသ့
ဝဲဒီဖျါလၢအဝဲသ့ၣ်တလဲၤဒီဖျါဘၣ်ကစၢ်ယွၤအတၢ်ဆိၣ်ဂ့ၤလီၤထူလီၤယီၣ်န့ၣ်ဘၣ်လီၤ.အဝဲသ့ၣ်အတၢ်ဆိၣ်ဂ့ၤဆိၣ်ဝါလီၤထူလီၤ
ယီၣ်အံၤအိၣ်ဂၢၢ်ဆိးကျၢဒီဖျါလၢကစၢ်ယွၤမ့ၢ်အဝဲသ့ၣ်အခၢၣ်စးလၢတၢ်အၢၣ်လီၤအိၣ်လီၤအသိပူၤန့ၣ်လီၤ.စီၤပိလူးအိၣ်ဒီးတၢ်ဆိ
ကမိၣ်တမံၤအံၤဖဲလၢအကွဲး ဒုးဖးစူး ဝး၃- ယွၤ,ပကစၢ်ယွၤဂျူးခရံၣ်အပၢ်,လၢအဆိၣ်ဂ့ၤပုၤလၢကယဲၣ်သးအတၢ်ဆိၣ်ဂ့ၤလၢမူ
ခိၣ်အလီၢ်တဖၣ်, လၢခရံၣ်အပူၤန့ၣ်, မံၤအဘၣ်တၢ်ဆိၣ်ဂ့ၤတက့ၢ်. (ဒုးဖးစူး ဝး၃)

ဒီဖျါလၢပဘၣ်တၢ်ပာ်ပုၤတမံၤဃီဒီးကစၢ်ယွၤဂျူးခရံၣ်လၢမူခိၣ်အသိန့ၣ်, ပုၤန့ၣ်တၢ်လၢအတီတဖၣ်ဒီးန့ၣ်ဘၣ်“ သးစီဆံၣ်
အတၢ်ဆိၣ်ဂ့ၤဆိၣ်ဝါ” ကိးအမံၤဒီးလီၤ. ဒ်ကစၢ်ခရံၣ်တူၢ်ကစၢ်ယွၤအတၢ်ဆိၣ်ဃီၣ်လီၤထူလီၤယီၣ်လၢပခၢၣ်စးအသိး,အဝဲဒီးန့ၣ်
ဘၣ်တၢ်လၢကပီၤလၢကစၢ်ယွၤလၢအမ့ၢ်တၢ်ဆိၣ်ဂ့ၤဆိၣ်ဝါလီၤထူလီၤယီၣ်လၢပၢ်အအိၣ်လၢပခၢၣ်စးန့ၣ်လီၤ.

လၢက့ၢ်အကတဘီန့ၣ်, ဒ်လဲၣ်ဂ့ၤဒ်လဲၣ်ဂ့ၤ, ဖဲလၢပစံးလၢပမ့ၢ်တၢ်တမံၤဃီဒီးကစၢ်ခရံၣ်န့ၣ်မ့ၢ်ဝဲကစၢ်ယွၤအိၣ်လၢပပူၤ
န့ၣ်လီၤ. အဝဲအံၤန့ၣ်စံးဘၣ်ပုၤလၢအဝဲအတၢ်မၤတၢ်လၢပုၤန့ၣ်တၢ်အတီကိးဂၤအပူၤဒ်သိးဒီးအဝဲသ့ၣ်ကလဲၤဒီဖျါတၢ်ပိာ်ထွဲလၢအ
မ့ၢ်တၢ်ဒိကန့ၣ်ဒီးတၢ်တဒိကန့ၣ်လၢအတၢ်အိၣ်မူအပူၤလီၤ.

ပကဒုးသ့ၣ်နီၣ်လီၤပသးအသိတဘျီကဒီးဒ်အံၤလီၤ. ပကဘၣ်သ့ၣ်နီၣ်တူၤလီၤလၢကစၢ်ခရံၣ်ဟဲက့ၢ်အိၣ်ဒီးတၢ်လၢက
ပီၤန့ၣ်, တၢ်အိၣ်ဖျိၣ်အပူၤပူၤစူၢ်က့ၢ်က့ၢ်တၢ်အိၣ်ဝဲခဲဖုလၢအမ့ၢ်ပုၤလၢအန့ၣ်ကမၣ်တၢ်ဒီးပုၤလၢအန့ၣ်တၢ်တီၢ်န့ၣ်လီၤ.ဒီးလံာ်
စီဆံၣ်အသိယွၤဂ့ၢ်ပိညါတဲဘၣ်ပုၤလီၤတံၢ်လီၤဆဲးဘၣ်ထွဲဒီးတၢ်ဆိၣ်ဂ့ၤဒီးတၢ်ဆိၣ်အၢအတၢ်ပိာ်ထွဲလၢတၢ်အိၣ်မူခဲအံၤဒီးလၢတၢ်
မူလီၤထူလီၤယီၣ်န့ၣ်အိၣ်လၢပုၤခဲဖုလၢအဂီၢ်လီၤ.

လံာ်စီဆံၣ်အဆၢဒ်အမ့ၢ် လူၤကၣ် ၁၂:၄၅-၄၆ ဒီးရိမုၤ ၂:၄-၅ တဲဘၣ်စ့ၢ်ကိးပုၤလၢ, ဒ်ပုၤလၢန့ၣ်ကမၣ်တၢ်အိၣ်မူဆဲး
ထီဒါယွၤ, တၢ်ဆိၣ်ဂ့ၤလၢအဝဲသ့ၣ်ဒီးန့ၣ်ဘၣ်လၢတၢ်အိၣ်မူခဲအံၤမၤအါထီၣ်ကစၢ်ယွၤအတၢ်ဆိၣ်အၢလီၤထူလီၤယီၣ်ထီဒါအဝဲ
သ့ၣ်ဖဲလၢမုၢ်စံၣ်ညီၣ်အန့ၣ်လၢခံကတၢ်န့ၣ်လီၤ. ဒီးတၢ်အိၣ်မူလၢအကီၢ်အဝဲဒီးတၢ်ဆိၣ်အၢလၢအဝဲသ့ၣ်တူၢ်ဝဲလၢတၢ်အိၣ်မူခဲ
အံၤန့ၣ်အိၣ်ဝဲဘၣ်ဆၣ်ဒီးအဝဲအံၤမ့ၢ်ဒၣ်တၢ်မၤကွၢ်တဆံးတက့ၢ်လီၤ. မ့ၢ်တၢ်ဆိၣ်အၢလီၤထူလီၤယီၣ်တဒီအဝဲသ့ၣ်ကဒီးန့ၣ်ဘၣ်
ဝဲဖဲကစၢ်ခရံၣ်ဟဲကဒါက့ၢ်ခဲဘျီတဘျီအဆၢကတီၢ်န့ၣ်လီၤ.

ပုၤစူၢ်က့ၢ်က့ၢ်တၢ်အတီတဖၣ်ဒီးန့ၣ်ဘၣ်စ့ၢ်ကိးတၢ်ဆိၣ်ဂ့ၤဆိၣ်ဝါဒီးတၢ်ဆိၣ်အၢလၢအတၢ်အိၣ်မူပူၤန့ၣ်လီၤ.ဘၣ်ဆၣ်
ဒီးတၢ်ဆိၣ်ဂ့ၤလၢအဝဲသ့ၣ်ဒီးန့ၣ်ဝဲလၢတၢ်အိၣ်မူခဲအံၤမ့ၢ်တၢ်ပာ်ဖျါထီၣ်န့ၣ်အဝဲသ့ၣ်လၢအဝဲသ့ၣ်ကဒီးန့ၣ်ဘၣ်တၢ်ဆိၣ်ဂ့ၤလီၤထူ
လီၤယီၣ်ဖဲလၢကစၢ်ခရံၣ်အဘီအမုၢ်လၢထီၣ်ပွဲၤထီၣ်ဝဲအဆၢကတီၢ်န့ၣ်လီၤ. ဒီးလၢပုၤစူၢ်က့ၢ်က့ၢ်တၢ်အတီကိးဂၤဒီးအဂီၢ်န့ၣ်,
လံာ်စီဆံၣ်အဆၢဒ်အမ့ၢ်ဇူၤတြၢ၁၂:၁-၁၁တဲဘၣ်ပုၤလၢတၢ်ကီၢ်တၢ်ခဲတစီၢ်တလီၤ,ဒီးတၢ်ဆိၣ်အၢတဖၣ်မ့ၢ်ကစၢ်ယွၤအတၢ်အံၤ,
ဒီးကစၢ်ယွၤအတၢ်ဟံးစုန့ၣ်ကျဲအဝဲသ့ၣ်တဖၣ်န့ၣ်လီၤ.တၢ်ကီၢ်တၢ်ခဲအဝဲအံၤမၤကဆီထီၣ်ပုၤဒီးမၤအါထီၣ်တၢ်ဆိၣ်ဂ့ၤလီၤထူလီၤ
ယီၣ်လၢပကန့ၣ်ဘၣ်ဖဲလၢကစၢ်ခရံၣ်ဟဲက့ၢ်ခဲဘျီတဘျီအဆၢကတီၢ်န့ၣ်လီၤ. ပမ့ၢ်ဖးဖဲလံာ်တၢ်လီၣ်ဖျါ ၂၁:၆-၈, ယွၤစံးဝဲ-
ဒီးစံးဘၣ်ယၤ, တၢ်မၤလံာ်အသးလံာ်. ယမ့ၢ်က, ဒီးအ, အခိၣ်ထံးဒီးအကတၢ်လီၤ. ပုၤလၢတၢ်သူအသး လၢထံ, ယကဟ့ၣ်လီၤ
အိၣ်လၢထံမူထီၣ်ပၢ်န့ၣ်လီၤ. ပုၤလၢအမၤန့ၣ်တၢ်န့ၣ်, ကန့ၣ်ဘၣ်သါတၢ်တဖၣ်အံၤ, ဒီးယကမ့ၢ်အကစၢ်,ဒီးအဝဲကမ့ၢ်ယဖိၣ်ခါ
လီၤ. မ့ၢ်ပုၤပုၤတၢ်,ဒီးပုၤတန့ၣ်ဘၣ်တၢ်ဘၣ်,ဒီးပုၤမၤတၢ်သးဘၣ်အၢဒီးပုၤမၤသံပုၤကညီ,ပုၤမၤကမၣ်မုၢ်ကမၣ်ခါ,ဒီးပုၤဟီၣ်တၢ်

ယီတၢ်ဒီးပူၤဘၢတၢ်ဂီၤဒီးကယဲၢ်ပူၤလၢအကတၢ်တၢ်ကဘျဲးကဘျဲးတဖၣ်န့ၣ်, ကန့ၢ်ဘၣ်အဂီၢ်လၢနီၣ်မ့ၢ်အူဒီးကးအိၣ်တၢ်အပူၤလီၤ. အဝဲန့ၢ်မ့ၢ်တၢ်သံပဲၤထီၣ်ခံစ့တစ့လီၤ. (တၢ်လိာ်ဖျါ ၂၁:၆-၈)

လၢမ့ၢ်နံၤအဝဲန့ၢ်န့ၣ်, ပူၤန့ၢ်တၢ်လၢအတတီတဖၣ်လၢတၢ်အၢၣ်လီၤအိၣ်လီၤအသီအပူၤတဖၣ်လၢအအိၣ်လၢတၢ်အိၣ်ဖျါအပူၤကဘၣ်တၢ်စံၣ်ညီၣ်အိၣ်လၢတၢ်စံၣ်ညီၣ်လီၤထူလီၤယီၤန့ၣ်လီၤ. ဘၣ်ဆၣ်ဒီးပူၤန့ၢ်တၢ်အတီတဖၣ်ကဒီးန့ၢ်ဘၣ်တၢ်န့ၢ်သၢလီၤထူလီၤယီၤဒီးဒီးန့ၢ်တၢ်လၢကပီၤလၢတၢ်ဘၣ်တ့အသီအပူၤန့ၢ်လီၤ.

ပမ့ၢ်အဲၣ်ဒီးထံၣ်ကစၢ်ယွၤအတၢ်ဆိၣ်ဂ့ၤတဖၣ်လၢကစၢ်ယွၤအပူၤဂီၢ်မ့ၢ်ဒီးန့ၢ်ဘၣ်ဖဲလၢတၢ်စံၣ်ညီၣ်လၢအံၤကတၢ်ဝံၤအလီၢ်ခဲန့ၣ်, ပကထံၣ်န့ၢ်ဒီးဖဲ လံာ်တၢ်လိာ်ဖျါ ၂၁:၂၂, ပာ်ဖျါထီၣ်န့ၢ်ပူၤလၢတၢ်ဘၣ်တ့အသီတဖၣ်အက့ၢ်အဂီၢ်ဖဲလၢဟီၣ်ခိၣ်အစၢ်ကတၢ်ဝံၤအလီၢ်ခဲန့ၣ်လီၤ. ဒီးယအဲၣ်လံာ်စီဆၢအံၤအတၢ်ပာ်ဖျါထီၣ်တၢ်ဘၣ်တ့အဝီအတၢ်မ့ၢ်တၢ်ဒ်လဲၣ်အဂ့ၢ်မ့ၢ်လၢအဝဲအံၤတမ့ၢ်တၢ်တဲကဒါက့ၤတၢ်အခိၣ်ထံးခိၣ်ဘိလၢ ၁မၤ၅ အပူၤ, ဧၤဒ့ၣ်တၢ်သ့ၣ်အလီၢ်, အဝဲအံၤတမ့ၢ်တၢ်က့ၤတဲကဒါက့ၤဒ့ၣ်တၢ်သ့ၣ်လီၢ်ဝဲအံၤအဂ့ၢ်ဘၣ်. အဝဲအံၤမ့ၢ်ဒ့ၣ်တၢ်သ့ၣ်အလီၢ်လၢအဂ့ၢ်န့ၢ်ဒီးအလီၢ်န့ၣ်လီၤ. အဝဲအံၤဂ့ၢ်န့ၢ်ဒီးဒ့ၣ်တၢ်သ့ၣ်လီၢ်လၢ ၁မၤ၅အပူၤတက့ၢ်လီၤ. လၢဒ့ၣ်တၢ်သ့ၣ်လီၢ်လၢအပူၤစၢ်အဒ့ၣ်ဒီးနီၣ်အံၣ်အုဒီးန့ၢ်ဘၣ်တၢ်ခွဲးတၢ်ယာ်လၢအကပၤဘၣ်တၢ်ဘၣ်တ့အဂၤလၢယွၤအစီလၢဒ်သိးအကကွၢ်ထွဲဒီးကတဲာ်ကတၢ်တၢ်အိၣ်လၢအပူၤတဖၣ်န့ၣ်လီၤ. ဖဲလၢပယၤထီၣ်တၢ်ဘၣ်တ့အသီန့ၢ်ပူၤဂ့ၢ်က့ၤန့ၢ်က့ၤတၢ်ကပၤဘၣ်စ့ၢ်ကိးတၢ်ဘၣ်တ့အသီတဖၣ်, ဒီးအဝဲန့ၢ်မ့ၢ်ဝဲတၢ်ဆိၣ်ဂ့ၤဆိၣ်ဝါလီၤထူလီၤယီၤန့ၣ်လီၤ. ဘၣ်ဆၣ်ဒီးပကမၤတၢ်ဒဲးဘးနီၣ်တဘျီလၢဘၣ်. မ့ၢ်အဂ့ၢ်ဒ်လဲၣ်စီအဒ့ၣ်ဒီးနီၣ်အံၣ်အုဒိးဒီးသးအတၢ်အဲၣ်ဒီးလၢမၤတၢ်ဒဲးဘးလီၤ. မ့ၢ်မ့ၢ်လၢတၢ်ဘၣ်တ့အသီန့ၣ်, ကစၢ်ယွၤအပူၤဂီၢ်မ့ၢ်တလီၤတဲာ်လၢလၢတၢ်ဒဲးဘးနီၣ်တဘျီလၢဘၣ်. ဖဲလၢဒ့ၣ်တၢ်သ့ၣ်အလီၢ်ပူၤန့ၢ်ကစၢ်ခရံၣ်တအိၣ်ဖဲန့ၣ်ဘၣ်ဒီးအနီၣ်ခဲစ့ၢ်ကိးတအိၣ်ဖဲန့ၣ်ဘၣ်. မ့ၢ်မ့ၢ်လၢတၢ်ဘၣ်တ့အသီပူၤန့ၢ်ကစၢ်ခရံၣ်ကအိၣ်ဝဲဖဲန့ၣ်လီၤ. ဒီးပကဒီးန့ၢ်ဘၣ်တၢ်ဆိၣ်ဂ့ၤဆိၣ်ဝါဒ်ယွၤအပူၤဂီၢ်မ့ၢ်တဖၣ်သိးန့ၣ်လီၤ. ယွၤအပူၤဂီၢ်မ့ၢ်အသီလၢတၢ်အၢၣ်လီၤအိၣ်လီၤအသီပူၤမ့ၢ်တၢ်ဘၣ်တ့အသီလၢအဂ့ၢ်န့ၢ်ဒီးတၢ်ဘၣ်တ့တမံၤလၢလၢဟီၣ်ခိၣ်ထံၣ်သ့ၣ်ညါသ့တက့ၢ်လီၤ.

- ဒီးကထၢၣ်စတံဖၣ်အံးဖၣ်

တၢ်ကတၢ်လၢအံၤကတၢ်- CONCLUSION

လၢတၢ်မၤလိတခါအံၤပူၤန့ၢ်, ပမၤလိတၢ်ဘးဒီးတၢ်အၢၣ်လီၤအိၣ်လီၤအသီလၢအအိၣ်လၢကစၢ်ခရံၣ်အပူၤန့ၢ်လီၤ. ပပာ်သ့ၣ်ပာ်သးလၢကစၢ်ယွၤအဝီမ့ၢ်အဂ့ၢ်ဒီးကစၢ်ယွၤပၤဆ့ၢ်ရဲၣ်ကျဲၤလီၤအဝီအမ့ၢ်ခိဖျါတၢ်ဃုထၢထီၣ်ခါစးတဖၣ်လၢကအိၣ်မူထွဲလၢအတၢ်မၤတၢ်အၢၣ်လီၤအိၣ်လီၤတဖၣ်အပူၤ, ဒီးကစၢ်ယွၤသ့ၣ်ထီၣ်တၢ်သိၣ်တၢ်သီတၢ်ပတၢ်ဆ့ၢ်အကျဲသန့ဒ်လဲၣ်ဒ်လဲၣ်အဂ့ၢ်ဒီးအတၢ်ဒုးဒိၣ်ထီၣ်အါထီၣ်ဝဲဒ်လဲၣ်အဂ့ၢ်န့ၣ်လီၤ. ပမၤလိစ့ၢ်ကိးကစၢ်ယွၤအတၢ်ရဲၣ်ဒီးပူၤဟီၣ်ခိၣ်ဖိလၢအမ့ၢ်အတၢ်အၢၣ်လီၤအိၣ်လီၤအပူၤဂီၢ်မ့ၢ်တဖၣ်ပာ်ဃုဒီးကစၢ်ယွၤအတၢ်သ့ၣ်အိၣ်သးအိၣ်တၢ်, အတၢ်မၤကွၢ်ဒီးအတၢ်သ့ၣ်တီသးရၤ, ဒီးတၢ်ပိာ်ထွဲထီၣ်အံၤလၢအမ့ၢ်တၢ်ဒိကန့ၢ်ဒီးတၢ်တဒိကန့ၢ်တဖၣ်န့ၣ်လီၤ. ဒ်ပဂုာ်ကျဲးစးဃုန့ၢ်ပၤလံာ်စီဆၢအသီအသိးန့ၣ်, ပကြးပာ်လၢပသးပူၤလၢတၢ်အၢၣ်လီၤအိၣ်လီၤအသီလၢခရံၣ်ပူၤတမ့ၢ်တၢ်ဆံးကိာ်ဖိတခါလၢလံာ်စီဆၢအသီအယွၤဂ့ၢ်ပိညါအပူၤန့ၢ်ဘၣ်. ဒ်အမ့ၢ်ကစၢ်ယွၤအတၢ်အၢၣ်လီၤအိၣ်လီၤတၢ်လၢအံၤကတၢ်တခါဒီးအပူၤဂီၢ်မ့ၢ်အသိး, တၢ်အၢၣ်လီၤအိၣ်လီၤအသီမ့ၢ်တၢ်လၢအဘၣ်ထွဲဒီးထိးဘၣ်တၢ်ဂ့ၢ်ခဲလၢာ်လၢလံာ်စီဆၢအသီပူၤဒ်ပူၤကွဲးတၢ်တဖၣ်ကွဲးဝဲအသိးန့ၣ်လီၤ. ကစၢ်ယွၤဒုးအိၣ်ထီၣ်အတၢ်မၤတၢ်အၢၣ်လီၤအိၣ်လီၤအံၤလၢတၢ်သညးသပုၤအပူၤဒီးအပူၤဂီၢ်မ့ၢ်ခိဖျါတၢ်အၢၣ်လီၤအိၣ်လီၤအသီလၢကစၢ်ခရံၣ်အပူၤန့ၢ်လီၤ. ပမ့ၢ်န့ၢ်ပၤတၢ်အၢၣ်လီၤအိၣ်လီၤအသီဝဲအံၤဒ်ဂ့ၢ်န့ၣ်, ပကထံၣ်န့ၢ်စ့ၢ်ကိးကျဲးအဂ့ၢ်လၢပကန့ၢ်ပၤလံာ်စီဆၢအသီအယွၤဂ့ၢ်ပိညါစ့ၢ်ကိးန့ၣ်လီၤ.